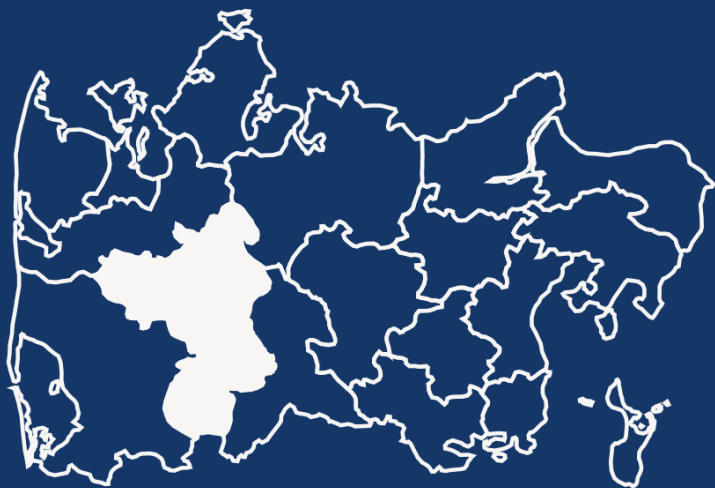

Erhvervsudvikling i Herning Kommune

Tendenser, specialisering, vækst og
erhvervsfremmeindsats

August 2024

Indhold

---

1. Forord og sammenfatning	3
2. Temaafsnit om ejerledede virksomheder	8
3. Beskæftigelse og specialisering	19
4. Iværksætteri og virksomhedsbestand	25
5. Vækstvirksomheder og eksport	33
6. Profilanalyse – highlights	37

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

1

Forord og sammenfatning

Forord

Hej og velkommen til den femte udgave af vores kommunerapporter om erhvervsudviklingen i Midtjylland. I denne rapport dykker vi ned i, hvordan det står til med erhvervslivet i de 19 kommuner her i regionen.

Hos Erhvervshus Midtjylland har vi som mål at identificere og styrke de faktorer, der driver væksten og giver midtjyske virksomheder en konkurrencefordel. Samtidig vil vi adressere de udfordringer, som kan hæmme udviklingen. Kommunerapporterne skal være en kilde til viden, så vi sammen kan fremme erhvervslivet både lokalt og regionalt og udnytte de mange potentialer, som vores region har.

Ligesom i de tidligere kommunerapporter har vi samlet data om det lokale erhvervsliv – fra beskæftigelse og iværksætteri til virksomheders udvikling og eksport. Vi har også inkluderet statistik om brugen af lokal erhvervsservice og specialiseret vejledning, baseret på profilanalysen fra 2024.

Denne gang har vi et særligt tema om ejerledede virksomheder. Disse virksomheder spiller en vigtig rolle i vores region, og vi ser nærmere på, hvor mange der er i hver kommune, og hvordan de klarer sig. Ejerledede virksomheder står over for udfordringer som generationsskifte, nye teknologier og grøn omstilling, og vi giver et overblik over deres karakteristika.

Vi zoomer også ind på de virksomheder, der snart skal have nye ejere. Det er vigtigt for os, at disse ejerskifter bliver succesfulde, så vi kan bevare arbejdspladserne her i regionen.

Sidst, men ikke mindst, kigger vi på diversiteten i de ejerledede virksomheder. Det handler om kønsfordeling i ledelsen, nationalitet og beskæftigelse af personer, som ellers måske ville have svært ved at få et job. Diversitet bringer nye perspektiver og kompetencer ind i

virksomhederne og kan gøre dem mere attraktive medarbejdere.

Vi vil gerne sige en stor tak til alle kommuner. Jeres input er med til at skabe inspiration og dele viden på tværs af kommunerne, og det kan føre til nye erhvervsstrategier, initiativer og samarbejder, der gavner vores lokale erhvervsliv. Vi håber også, at rapporten kan sætte fokus på vigtige emner, hvor der er stort potentiale for udvikling.

Samarbejdet mellem lokal erhvervsservice, erhvervshuset og kommunerne er nøglen til at styrke erhvervsfremmeindsatsen. Kommunerapporterne skal hjælpe os med at samarbejde endnu bedre og udnytte både lokale og tværkommunale muligheder og tackle de udfordringer, vi står over for.

Gennem rapporten kan du se, hvordan din kommune klarer sig i forhold til resten af Region Midtjylland, landet og en gruppe sammenligningskommuner.

Sammenligningskommunerne er Horsens Kommune, Holstebro Kommune, Randers Kommune, Silkeborg Kommune, Viborg Kommune.

God læselyst!

Med venlig hilsen

Bestyrelsesformand Ib Lauritsen

Direktør Mette Højborg

Sammenfatning – erhvervspræstationer

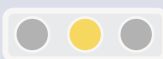
Tabellen til højre sammenfatter Herning Kommunes erhvervspræstationer i 2022 på en række nøgleområder. I tabellen er Herning Kommune sammenlignet med hele Region Midtjylland og med andre kommuner i Danmark af samme type som Herning Kommune (angivet ved et trafiklys).

Tabellen viser øverst, at Herning Kommune har oplevet en pæn vækst i den private jobskabelse på 11 pct. svarende til udviklingen i hele regionen. Det er især i 2022, at Herning Kommune har haft en høj jobvækst.

Som det fremgår nederst, er det i høj grad større virksomheder med over 50 ansatte, der har bidraget til jobskabelsen i Herning Kommune. Herudover huser Herning relativt mange vækst- og eksportvirksomheder – der ligeledes bidrager til en positiv udvikling i jobskabelsen.

På iværksætterområdet klarer Herning Kommune sig mindre godt i forhold til resten af regionen og de øvrige provinsbykommuner. I 2022 lå iværksætterraten på 3,8 pct., hvilket er klart under regionsgennemsnittet.

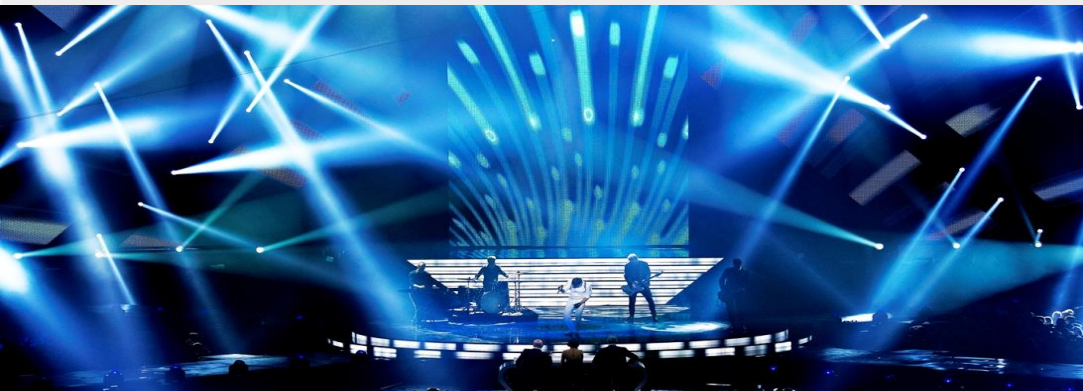
Samlet set viser rapporten, at jobvæksten i kommunen især er drevet af de store virksomheder og virksomheder inden for bygge og anlæg, engroshandel og metalindustrien.

	Herning Kommune	Region Midtjylland	Sammenligning med andre provinsbykommuner
Jobvækst i den private sektor 2017-22	11,0 pct.	11,2 pct.	
Andel iværksættervirksomheder	3,8 pct.	4,8 pct.	
Treårig overlevelsesrate for nye virksomheder	56,0 pct.	56,7 pct.	
Andel vækstvirksomheder	12,1 pct.	10,4 pct.	
Andel eksportvirksomheder	22,0 pct.	19,8 pct.	
Jobvækst i store virksomheder 2017-22	24,5 pct.	17,1 pct.	

 Dårligste tredjedel blandt provinsbykommuner i Danmark

 Midterste tredjedel blandt provinsbykommuner i Danmark

 Bedste tredjedel blandt provinsbykommuner i Danmark

Sammenfatning – erhvervsstruktur

Oversigten til højre giver et samlet billede af Herning Kommunes profil som erhvervskommune.

De tre største brancher målt på antal jobs er bygge og anlæg, engroshandel samt detailhandel. De udgør til sammen ca. 9.700 årsværk eller 33 procent af den samlede private beskæftigelse i kommunen. Det er brancher, der fylder meget i de fleste midtjyske kommuner.

Set relativt til andre kommuner er det andre brancher, der skiller sig ud. Det gælder især for metalindustrien, der har en meget høj specialisering i Herning Kommune.

Når luppen sættes på de nationale styrkepositioner – defineret af Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse – er det livsstil og mode, der fremstår som Herning Kommunes mest specialiserede klyngeområde. Herefter følger produktionsindustri og fødevarer.

Det fremgår endvidere, at store virksomheder står for en lidt mindre andel af den private beskæftigelse i Herning Kommune end i Region Midtjylland som helhed.

Endelig er andelen af udenlandsk arbejdskraft nogenlunde lige stor i Herning Kommune og regionen som hele.

De tre største brancher

1. Bygge og anlæg:	3.413 årsværk
2. Engroshandel:	3.235 årsværk
3. Detailhandel:	3.084 årsværk

Udenlandsk arbejdskraft

Herning Kommune:	10,6 pct.
Region Midtjylland:	10,2 pct.

Top 3 specialiserede brancher

1. Metalindustri:	4,6
2. Tekstil, træ-, papir- og møbelindustri:	2,3
3. Landbrug, skovbrug og fiskeri:	1,5

Top 3 specialiserede klynger

1. Livsstil og mode:	3,9
2. Produktionsindustri, maskiner og robotter:	1,5
3. Fødevarer:	1,4

Note: En specialisering på 1,0 svarer til, at en branche/klynge udgør en andel af den private beskæftigelse, der svarer til landsgennemsnittet.

Andel beskæftigede i store og små virksomheder

Herning Kommune		Region Midtjylland	
Mikrovirksomheder (0,5-9 årsværk):	31 pct.	Mikrovirksomheder (0,5-9 årsværk):	31 pct.
Store virksomheder (50+):	37 pct.	Store virksomheder (50+):	39 pct.

Sammenfatning – ejerledede selskaber

Dette års særtema giver en karakteristik af den store gruppe af ejerledede selskaber i det midtjyske erhvervslandskab og sætter fokus på to vigtige emner – ejerledernes alder og diversiteten i de ejerledede virksomheder.

Analysen viser, at de ejerledede selskaber udgør en betydelig del af de midtjyske virksomheder – målt på både antal og beskæftigelse. Især ejerledede virksomheder med 11-50 årsværk fylder meget beskæftigelsesmæssigt i den midtjyske økonomi. Samtidig har ca. 1/3 af de ejerledede selskaber med mindst fem ansatte eksport.

Analysen understreger, at ejer- og generationsskifte er et vigtigt erhvervspolitisk tema. I nogle kommuner er helt op til 40 pct. af ejerlederne over 55 år.

Når det gælder diversitet, viser analysen, at der er sket en betydelig stigning i både brugen af udenlandsk arbejdskraft og i antallet af ejerledere, der har ansat personer, der befinder sig på kanten af arbejdsmarkedet.

Til gengæld er der fortsat en stor kønsmæssig ubalance blandt lederne i ejerledede selskaber. I Midtjylland som helhed er kun godt hver sjette leder en kvinde i denne gruppe af virksomheder. Og kun 42 pct. af de ejerledede selskaber med to ledere eller flere har ansat en kvindelig leder. På begge områder ligger Midtjylland under lands gennemsnittet.

Udvalgte resultater fra analysen

I Herning Kommune ligger 44 pct. af den private beskæftigelse i ejerledede selskaber og enkeltmandsvirksomheder. For regionen som helhed er andelen 35 pct.

Herning Kommune huser i alt 393 ejerledede selskaber med mindst fem årsværk.

I 37 pct. af de ejerledede selskaber i Herning Kommune med mindst fem årsværk er ejerlederen over 55 år, mens ejerlederen i seks pct. af selskaberne er over 65 år.

I Herning Kommune har 39 pct. af de ejerledede selskaber med mindst fem årsværk eksport. I Region Midtjylland som helhed er andelen 32 pct.

15 pct. af lederne i de ejerledede selskaber i Herning Kommune er kvinder. I regionen som helhed er andelen 17 pct.

46 pct. af de ejerledede selskaber (mindst fem årsværk) i Herning Kommune beskæftiger personer, der er i støttet beskæftigelse. Det er samme andel som i regionen som helhed.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

2

Temaafsnit om ejerledede selskaber

Temaafsnittet i dette års kommunerapporter giver en karakteristik af ejerledede selskaber i de midtjyske kommuner.

Baggrunden er, at ejerledede virksomheder fylder meget i det midtjyske erhvervslandskab. Samtidig står en del ejerledede virksomheder over for ejerskifte på kort eller lidt længere sigt.

De første sider giver en samlet karakteristik af ejerledede selskaber i kommunen, herunder antal, størrelse og eksport.

Dernæst giver afsnittet et overblik over, hvor mange ejerledede selskaber der står over for ejerskifte på kort eller lidt længere sigt.

Til sidst præsenteres indikatorer for diversiteten i de ejerledede virksomheder. Afsnittet sætter fokus på udbredelsen af kvinder i bestyrelse og ledelse samt diversitet mht. brug af arbejdskraft fra forskellige lande og personer på kanten af arbejdsmarkedet.

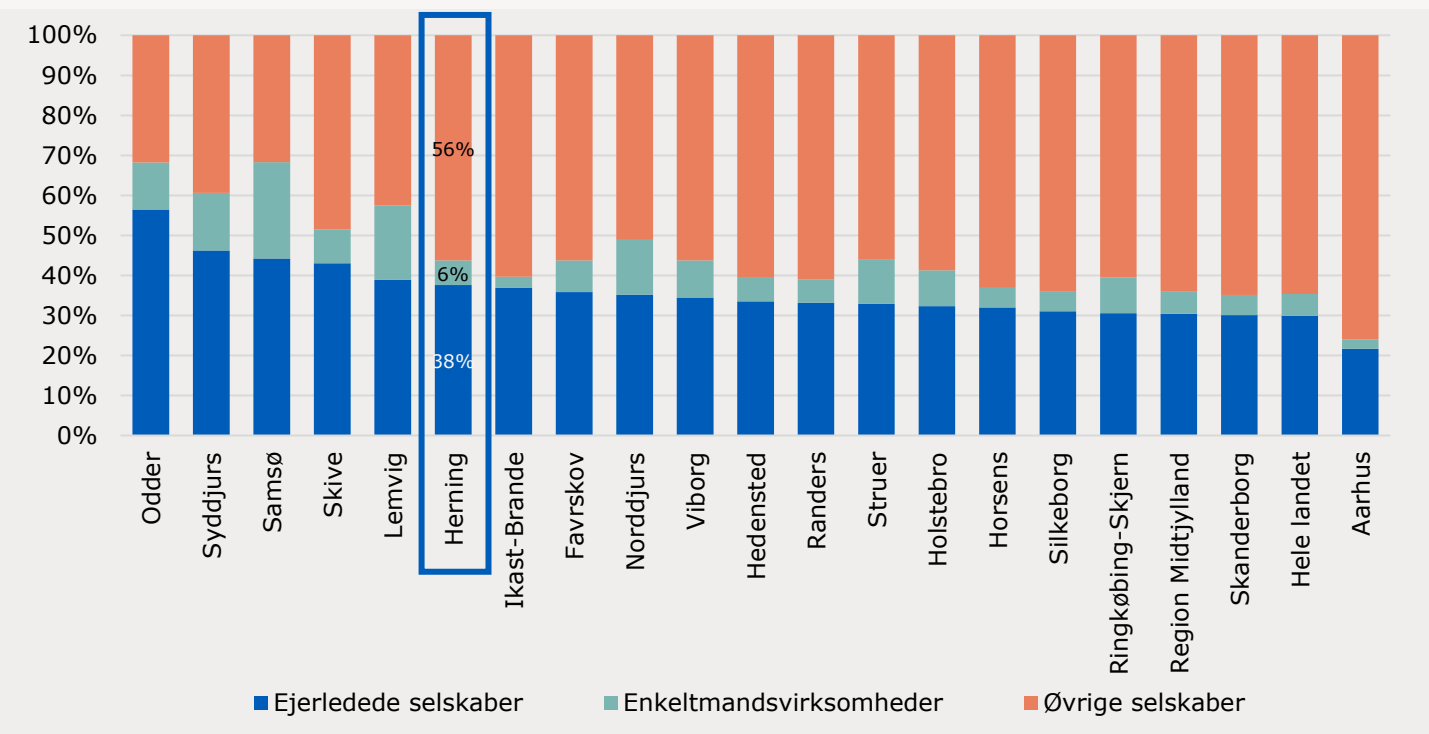
Beskæftigelsen fordelt på virksomhedstyper i de midtjyske kommuner

Ved udgangen af 2022 husede Herning Kommune i alt 2.338 ejerledede aktie- og anpartsselskaber. Dertil kommer et stort antal enkeltmandsvirksomheder, der for langt de flestes vedkommende også er ejerledede.

Der er betydelig forskel på, hvor meget denne gruppe af virksomheder udgør af den samlede beskæftigelse i de midtjyske kommuner, som det fremgår af figur 2.1. Det svinger fra 68 pct. i Odder Kommune til 24 pct. i Aarhus Kommune. I Herning Kommune udgør ejerledede selskaber 38 pct. af beskæftigelsen, mens enkeltmandsvirksomheder udgør seks pct.

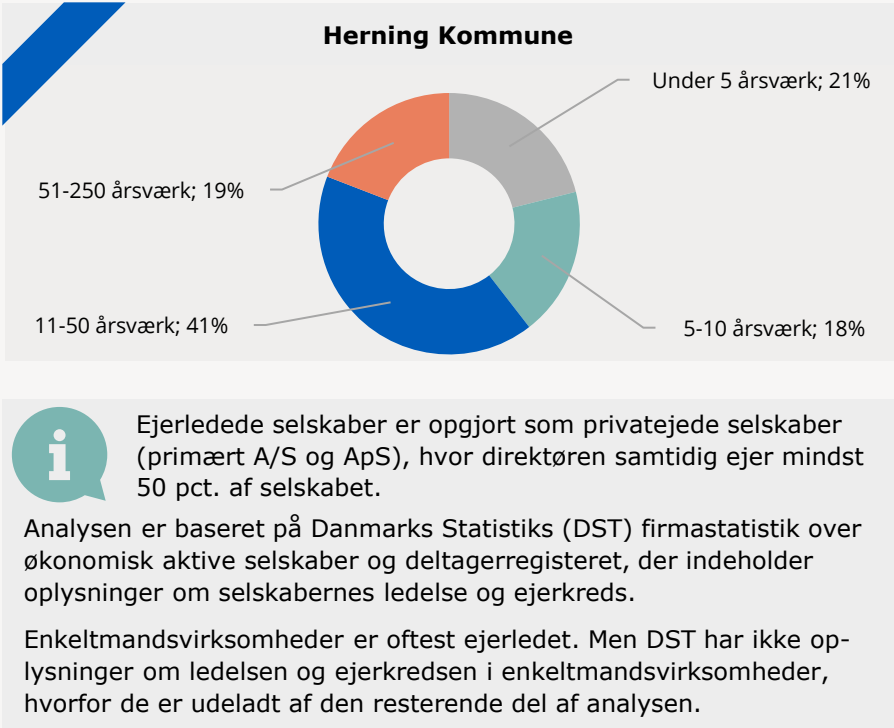
Herudover viser figur 2.2, hvordan beskæftigelsen blandt de ejerledede selskaber i Herning Kommune er fordelt på virksomhedsstørrelser. Det fremgår, at 41 pct. er beskæftiget i virksomheder med 11-50 ansatte, der således er den dominerende gruppe.

Figur 2.1. Private fuldtidsjobs i midtjyske kommuner fordelt på virksomhedstype, 2022

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Figur 2.2. Private fuldtidsjobs i ejerledede selskaber fordelt på virksomhedsstørrelse, 2022

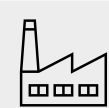
Fokus på ejerledede selskaber i Herning – 393 selskaber beskæftiger mindst 5 årsværk

Den resterende del af afsnittet zoomer ind på ejerledede selskaber med en beskæftigelsesmæssig tyngde i kommunen. Derfor afgrænses de ejerledede selskaber i det følgende til selskaber med mindst fem årsværk. Oversigten neden for viser, at 393 af kommunens ejerledede selskaber – svarende til 17 pct. – beskæftiger mindst fem årsværk. Den største gruppe rent antalsmæssigt er virksomheder med 0-5 årsværk.

De to figurer til højre sammenligner de ejerledede selskaber med mindst fem årsværk i kommunen med ejerledede selskaber i resten af regionen og landet på to centrale områder – nemlig om virksomhederne har eksport, og om de har en bestyrelse. Figur 2.3 viser, at 39 pct. af de ejerledede selskaber i Herning Kommune havde eksport i 2022. Det er lidt højere end for regionen og landet som helhed.

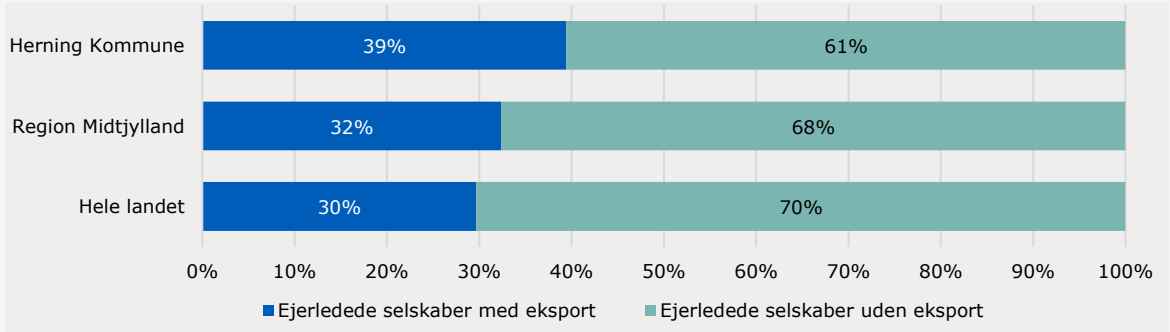
Figur 2.4 viser, at 48 pct. af de ejerledede selskaber i Herning Kommune havde en bestyrelse i 2022, hvilket er højere end regions- og landsgennemsnittet.

Oversigt - ejerledede selskaber i Herning Kommune, 2022

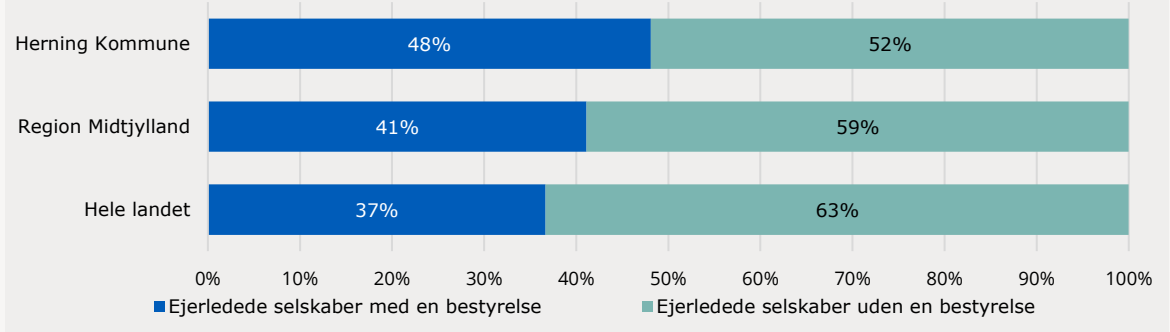
	Antal	Andel
Ejerledede selskaber i alt:	2.338	100%
<i>Heraf selskaber med:</i>		
Ingen årsværk	880	38%
Under 5 årsværk	1.065	46%
5-10 årsværk	205	9%
11-50 årsværk	169	7%
51-250 årsværk	19	1%
250+ årsværk	0	0%
Mindst fem årsværk	393	17%

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Andelen summerer ikke altid til præcis 100% på grund af afrunding.

Figur 2.3. Andel ejerledede selskaber med mindst fem årsværk og eksport, 2022

Figur 2.4. Andel ejerledede selskaber med mindst fem årsværk og en bestyrelse, 2022

Ejernes alder i ejerledede selskaber

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

37 pct. af ejerlederne i Herning er 55 år eller ældre

Et godt forberedt og velgennemført ejer- og generationsskifte tager ofte mange år. Samtidig er et succesfuldt ejerskifte afgørende for mange ejerledede virksomheders fortsatte udvikling og for bevaring af jobs.

Derfor er det interessant at se nærmere på, hvor mange ejerledede selskaber med en betydelig aktivitet (her defineret som selskaber med mindst fem årsværk), der er ejet af personer over en vis alder.

Figur 2.5 sammenligner på tværs af midtjyske kommuner andelen af ejerledede selskaber, hvor ejerlederen er over 55 år.

Det fremgår, at 37 pct. af selskaberne i Herning Kommune har en ejerleder over denne alder. Det er lidt over det midtjyske gennemsnit.

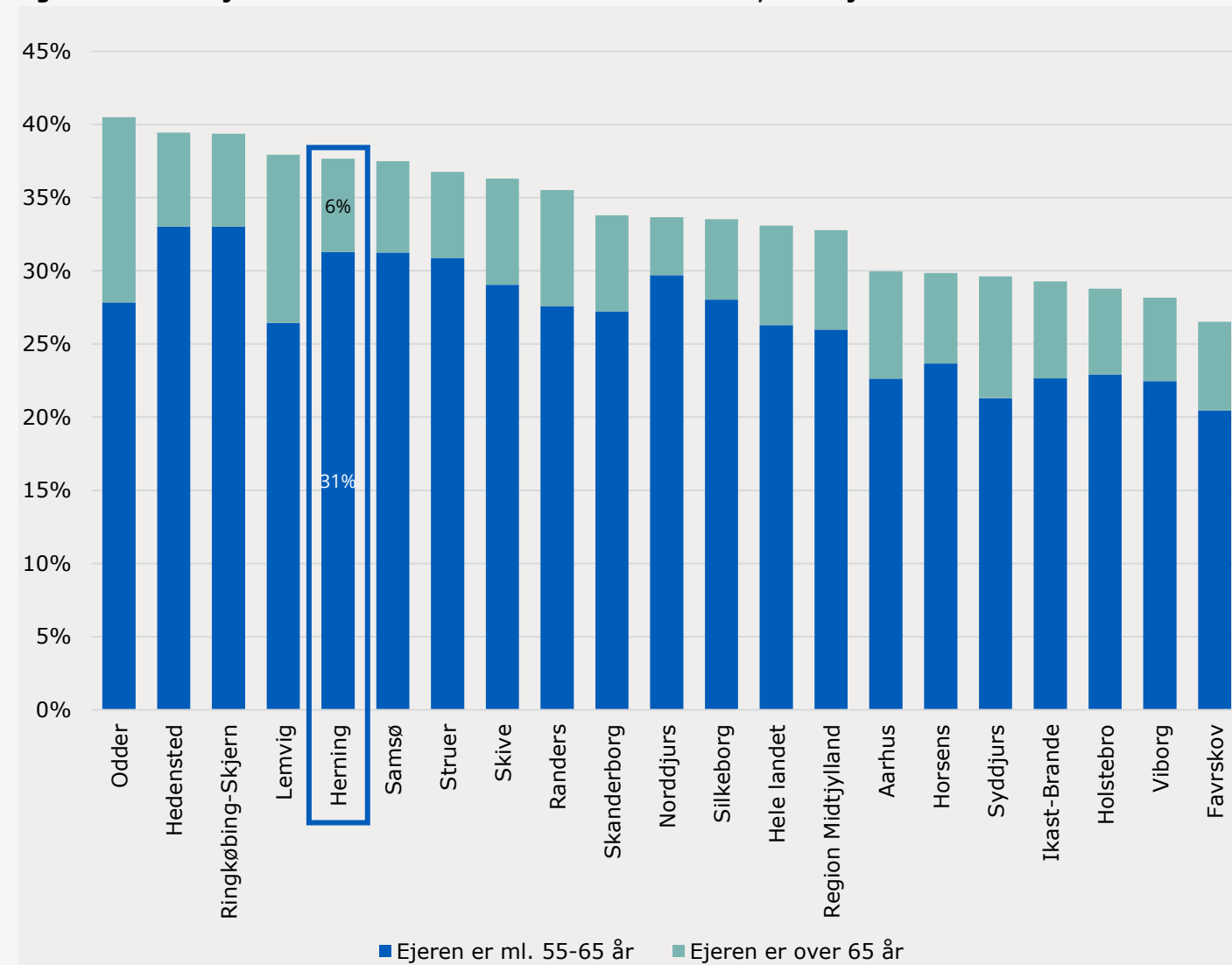
Denne side og den følgende side giver en karakteristik af ejerledede selskaber med mindst fem årsværk, og som inden for en overskuelig fremtid formodes at skulle gennemføre et ejerskifte.

Selskaber, der potentielt står over for ejerskifte, er opgjort på baggrund af ejerlederens alder i 2022. Konkret er de ejerledede selskaber inddelt i tre grupper:

- Nært forestående ejerskifte – ejerlederen er over 65 år
- Ejerskifte på længere sigt – ejerlederen er ml. 55-65 år
- Øvrige ejerledede selskaber – ejerlederen er under 55 år

Hvis selskabet har to ejerledere (dvs. at begge ejer 50 pct.) anvendes alderen for den yngste ejerleder.

Figur 2.5. Andel ejerledede selskaber med mindst fem årsværk, hvor ejerlederen er 55 år eller ældre

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Enkeltmandsvirksomheder er udeladt, da det ikke er muligt at opgøre ejernes alder for denne virksomhedstype.

Mange selskaber inden for bygge og anlæg står over ejerskifte

Herning Kommune havde ved udgangen af 2022 i alt 393 ejerledede selskaber med mindst fem årsværk. Af disse havde 148 en ejerleder på mindst 55 år, mens 25 havde en ejerleder på mindst 65 år. Det fremgår af tabel 2.1, der også viser størrelsesfordelingen af de selskaber, der står over ejerskifte på kort eller længere sigt.

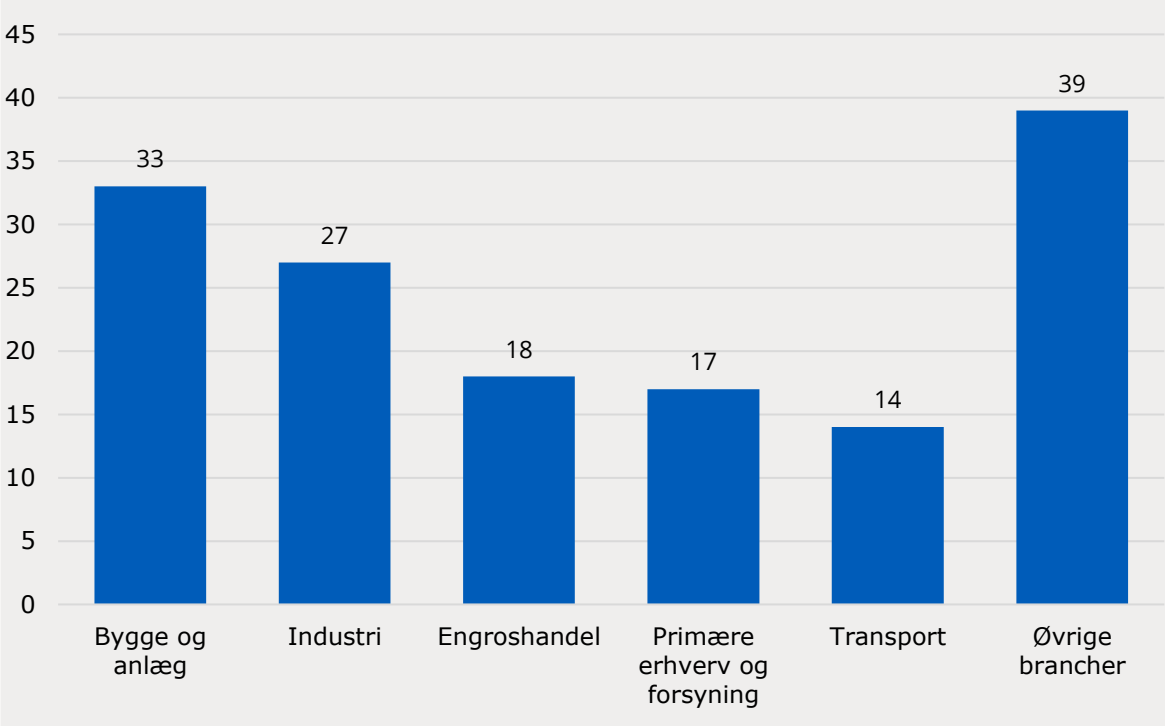
Figur 2.6 viser endvidere branchefordelingen blandt gruppen af ejerledede selskaber, hvor ejerlederen er mindst 55 år, og som beskæftiger mindst fem årsværk. Figuren viser, at bygge & anlæg er den branche, hvor flest ejerledere står over for generationsskifte på kort eller lidt længere sigt. Også industri rummer et betydeligt antal ejerledede over 55 år.

Tabel 2.1. Antal ejerledede selskaber i Herning Kommune med mindst fem årsværk, der står overfor ejerskifte, opdelt på størrelse og ejerlederens alder, 2022

	Nært forestående ejerskifte (over 65 år)	Ejerskifte på længere sigte (55-65 år)	I alt
5-10 årsværk	13	58	71
11-50 årsværk	11	56	67
51-250 årsværk	1	9	10
I alt	25	123	148

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Figur 2.6. Branchefordeling af ejerledede selskaber med mindst fem årsværk, der står over for ejerskifte i Herning Kommune (ejerlederen er over 55 år)

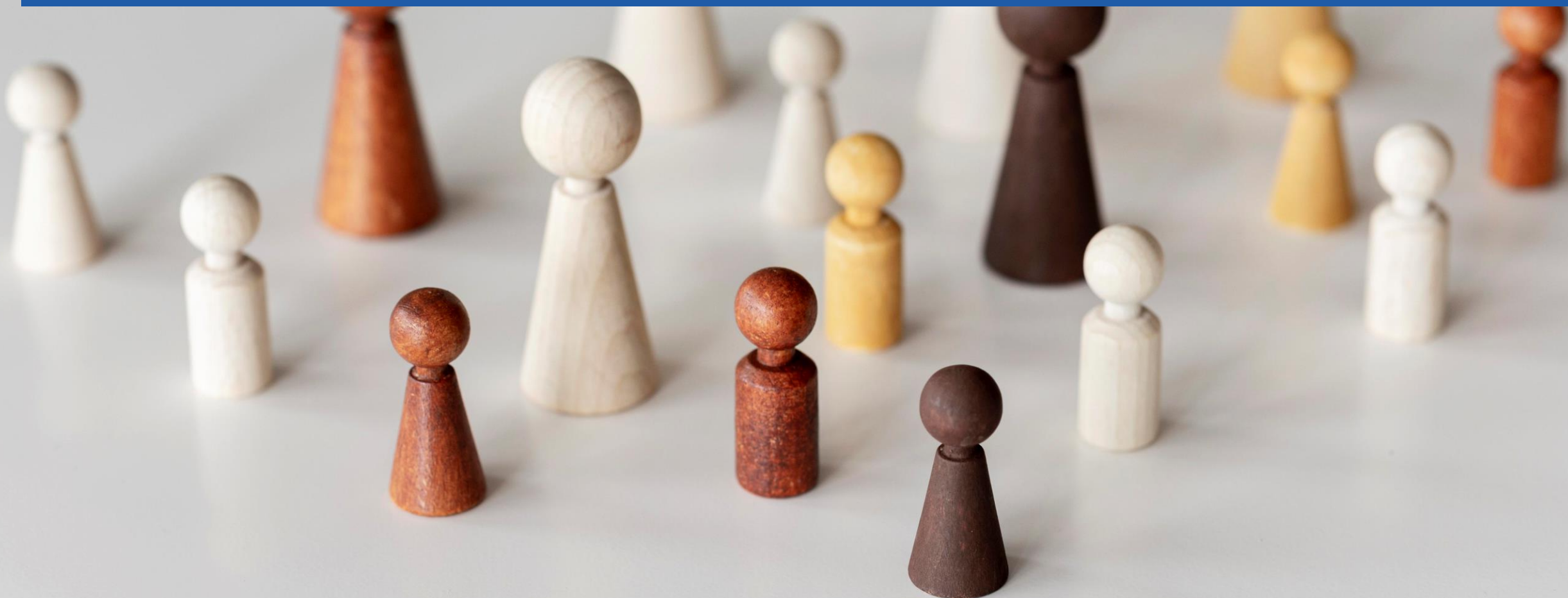

Note: Primære erhverv og forsyning dækker over følgende brancher: Landbrug, skovbrug, fiskeri, råstof, forsyning og andre serviceydelser.

Diversitet i ejerledede selskaber

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

53 pct. af de ejerledede selskaber i Herning Kommune har ansat udenlandsk arbejdskraft

Et af pejlemærkerne for diversitet er medarbejdernes etnicitet og nationalitet. I tabel 2.2 er de ejerledede selskaber i kommunen fordelt efter, om de kun har ansat danskere, eller om de har ansat personer fra henholdsvis andre EU-lande og ikke EU-lande. Det fremgår, at 53 pct. af de ejerledede selskaber med mindst fem årsværk har ansat udenlandsk arbejdskraft. Endvidere har 37 pct. af selskaberne ansat medarbejdere, der kommer fra ikke EU-lande. Der er på dette punkt kun små forskelle i forhold til de øvrige midtjyske kommuner samlet set.

Figur 2.7 viser, at der siden 2017 i Herning Kommune især har været en vækst i antallet af ejerledede selskaber, der beskæftiger arbejdskraft fra andre EU-lande. Omvendt har der været et fald i antallet af virksomheder, der kun beskæftiger danske medarbejdere.

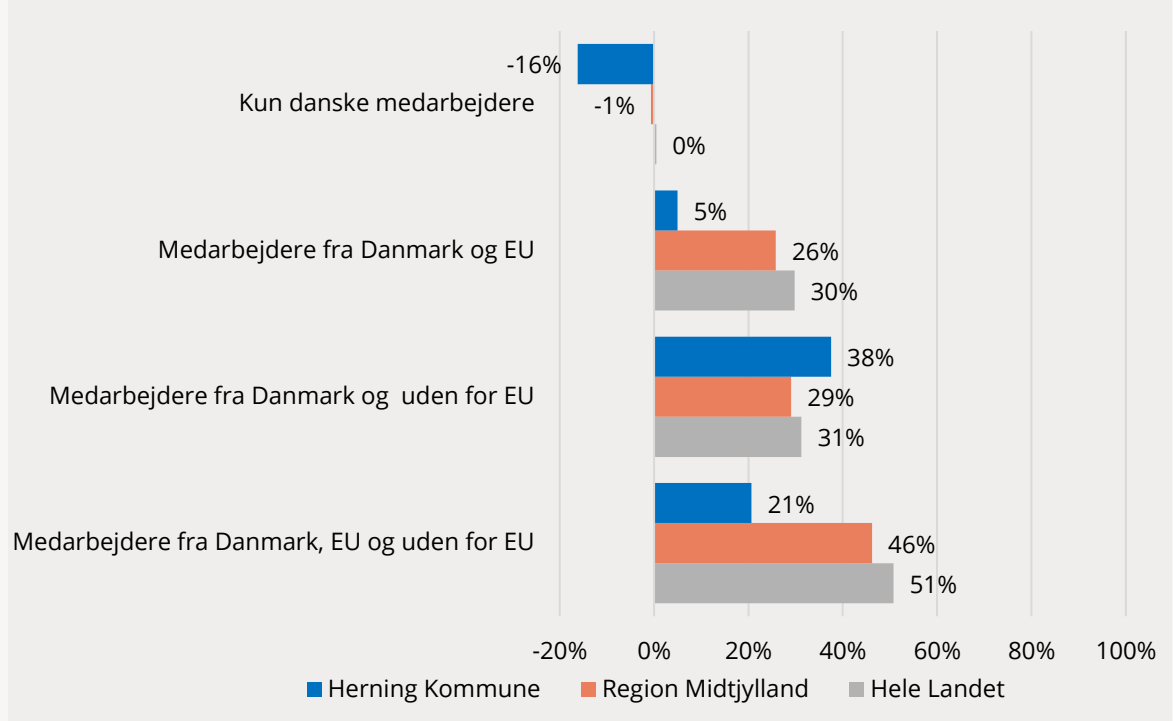
Det generelle billede er, at de midtjyske ejerledede selskaber på dette område er blevet mere diverse, idet antallet af virksomheder med kun danske medarbejdere ikke er vokset.

Tabel 2.2. Ejerledede selskaber i Herning Kommune fordelt efter, om de har ansat medarbejdere med udenlandsk statsborgerskab, 2022

	2022	Andel 2022	Andel 2022 Region Midtjylland
Kun danske medarbejdere	181	47%	51%
Medarbejdere fra Danmark og EU	63	16%	17%
Medarbejdere fra Danmark og uden for EU	66	17%	15%
Medarbejdere fra Danmark, EU og uden for EU	76	20%	18%
I alt	351	100%	100%

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Omfatter ejerledede selskaber med mindst fem årsværk, og hvor det er muligt at finde oplysninger om medarbejdernes statsborgerskab.

Figur 2.7. Udvikling i antal ejerledede selskaber 2017-22 opdelt efter medarbejdernes nationalitet, 2017-22

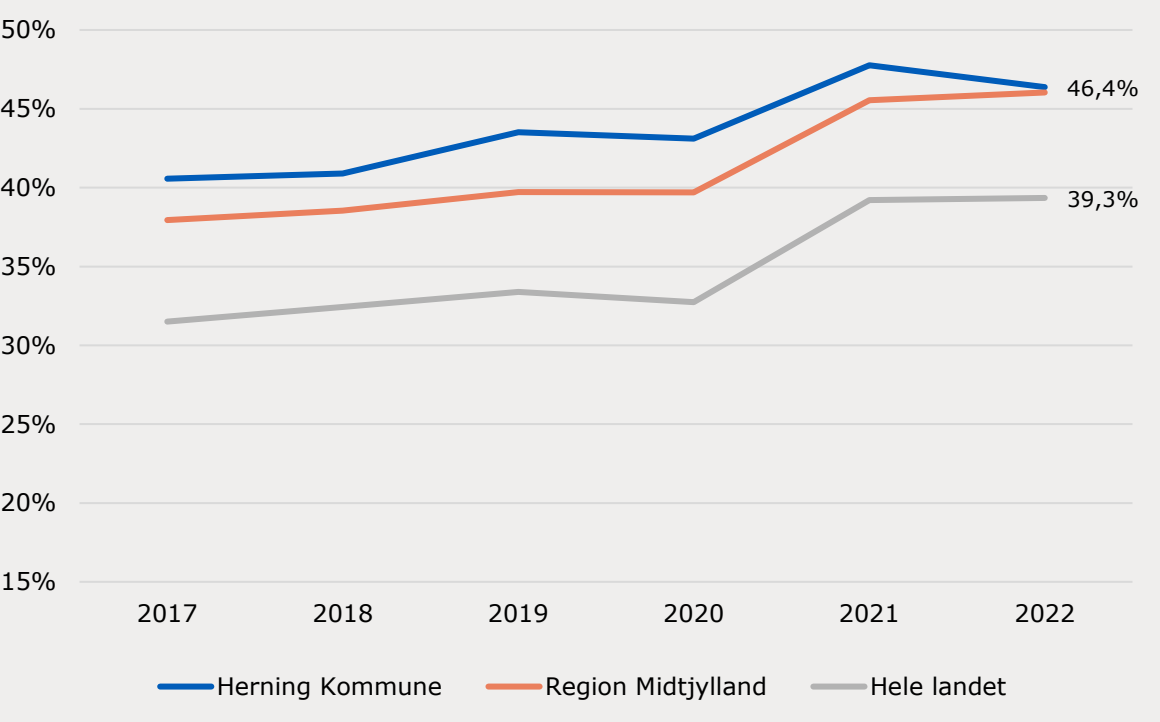
Note: Omfatter ejerledede selskaber med mindst fem årsværk, og hvor det er muligt at finde oplysninger om medarbejdernes statsborgerskab.

Næsten hver anden virksomheder har medarbejdere i støttet beskæftigelse

Et andet vigtigt område, når det kommer til diversitet og åbenhed, er brugen af arbejdskraft på kanten af arbejdsmarkedet. Virksomheder kan her markere sig på at tage et samfundsmæssigt medansvar samtidig med, at social ansvarlighed i stigende grad kommer i fokus som en konkurrenceparameter. Figur 2.8 viser udviklingen i andelen af ejerledede selskaber med medarbejdere i støttet beskæftigelse. Det vil sige personer, der ansættes med tilskud fra det offentlige, fx løntilskud, fleksjob, etc. Figuren viser, at andelen af ejerledede selskaber i Herning Kommune, der har medarbejdere i støttet beskæftigelse, er på niveau med regionsgennemsnittet. Figuren viser også, at det er blevet mere udbredt for selskaberne – både i de midtjyske kommuner og på landsplan – at have medarbejdere i støttet beskæftigelse. I Herning Kommune voksede andelen fra ca. 41 til 46 pct. i perioden 2017-22.

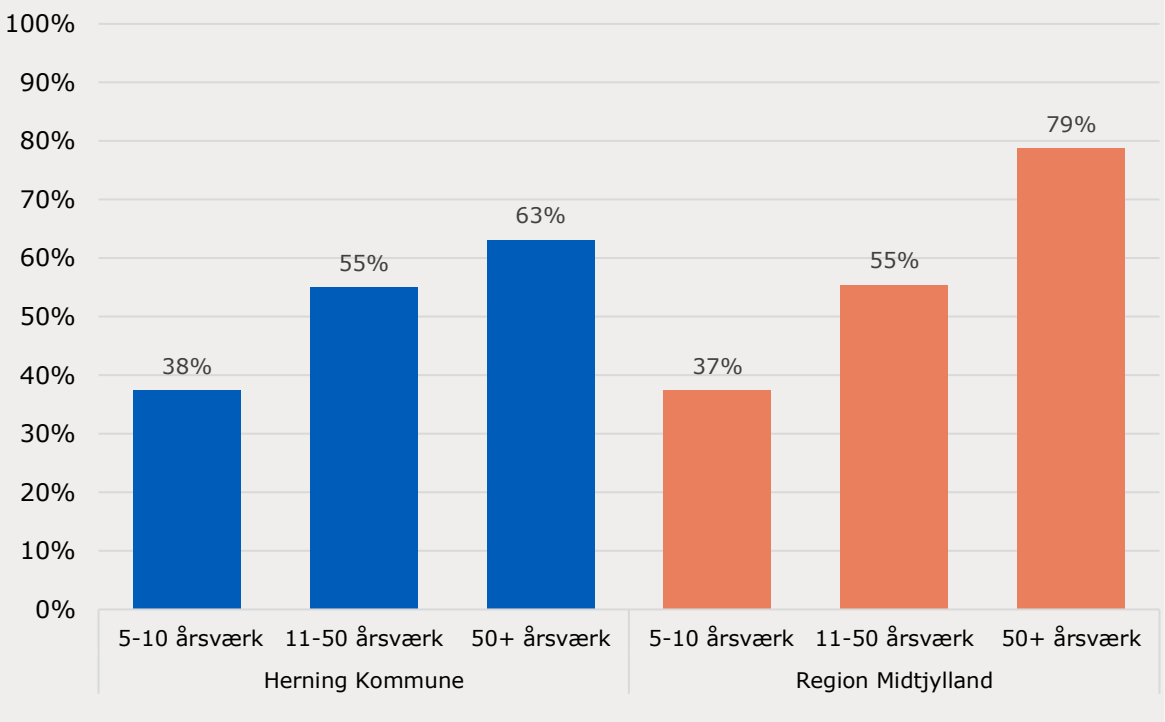
Herudover sammenligner figur 2.9 andelen af virksomheder med medarbejdere i støttet beskæftigelse for forskellige størrelsesgrupper. Det fremgår, at der for alle størrelsesgrupper kun er små forskelle mellem Herning Kommune og regionen som helhed.

Figur 2.8. Andel ejerledede selskaber med medarbejdere i støttet beskæftigelse, 2017-22

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Omfatter ejerledede selskaber med mindst fem årsværk, og som det er muligt at finde oplysninger om virksomhedens medarbejdere.

Figur 2.9. Andel ejerledede selskaber med medarbejdere i støttet beskæftigelse 2022, opdelt på størrelse

Note: Omfatter ejerledede selskaber med mindst fem årsværk, og som det er muligt at finde oplysninger om virksomhedens medarbejdere.

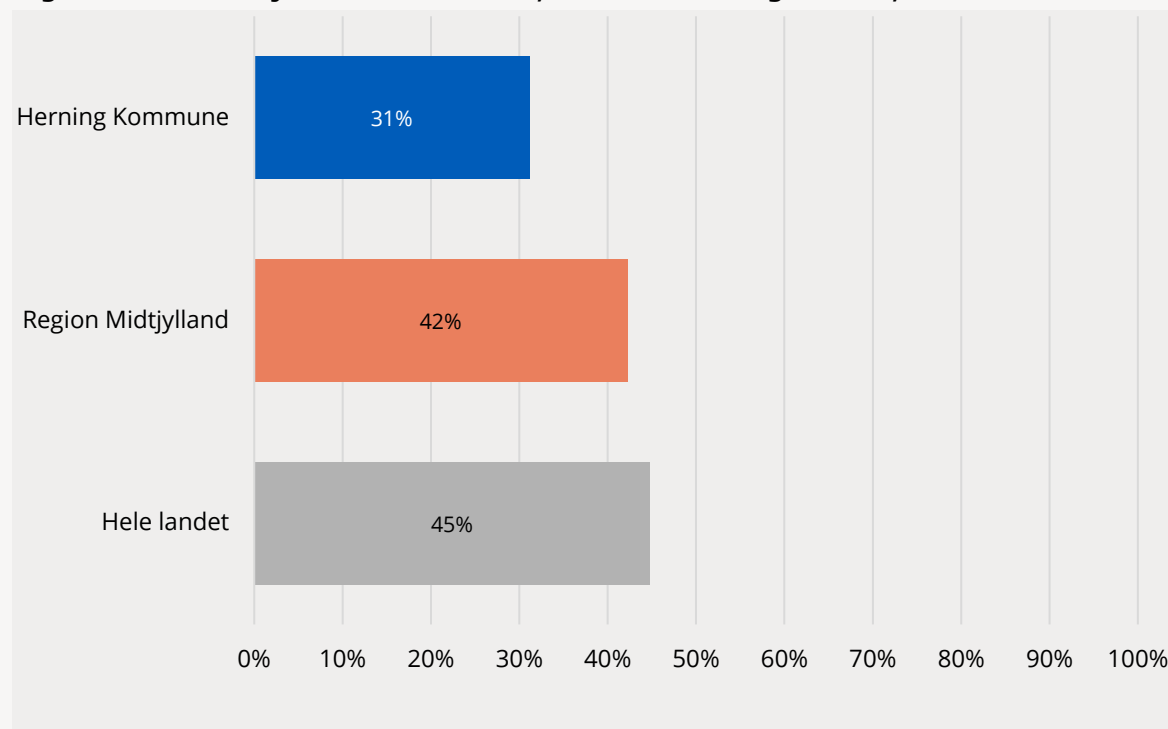
Kun 3 ud af 10 ejerledede selskaber har kvinder i ledelsen i Herning

Endelig er diversitet på køn et forhold, der har fået stigende opmærksomhed i de senere år. Både i relation til at sikre mangfoldighed på kompetencer og som et forhold, der vægter, når fx store virksomheder og slutkunder vurderer ESG-forhold gennem værdikæden.

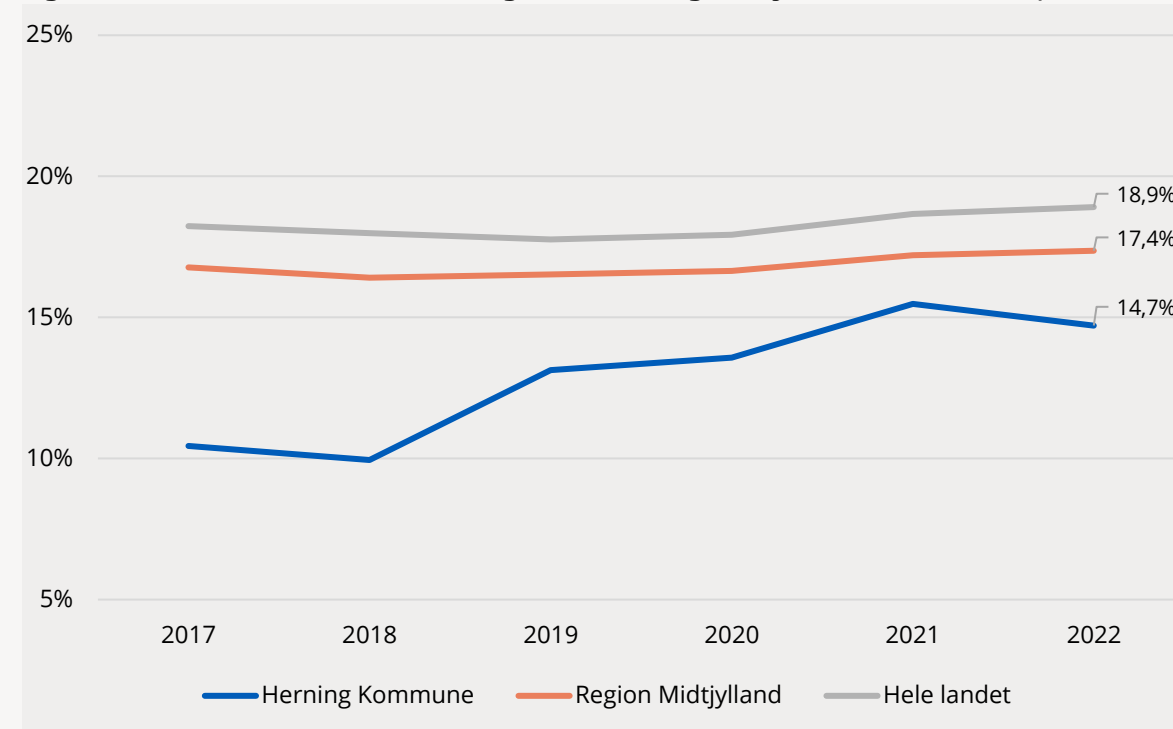
Figur 2.10 viser, hvor stor en andel af ejerledede selskaber med mindst to ledere, der har kvinder i ledelsen. Endvidere viser figur 2.11 udviklingen i kvinders andel af samtlige lederstillinger i de ejerledede selskaber i Herning Kommune, regionen som helhed og hele landet.

Det fremgår, at Herning Kommune både har relativt få kvindelige ledere og få virksomheder med kvindelige ledere. Siden 2017 er der dog sket en stigning, således at forskellen til resten af regionen er indsnævret en smule.

Figur 2.10. Andel ejerledede selskaber, der har kvindelige ledere, 2022

Figur 2.11. Kvinders andel af samtlige lederstillinger i ejerledede selskaber, 2017-22

Erhvervsrettede tiltag målrettet ejerledede virksomheder i Herning Kommune

Initiativer, der understøtter de ejerledede virksomheder

Herning Kommunes erhvervsstruktur er karakteriseret ved en stor andel SMV'er, hvoraf mange er ejerledede.

De ejerledede virksomheder er ofte hurtige til at tilpasse sig, de er handlekraftige, men i disse år bliver særligt de mindre selskaber dog også udfordret af øgede krav til f.eks. rapportering, bæredygtighed, digitalisering og lignende.

Herning-egnen er kendt for at have et entreprenant og dynamisk erhvervsliv, og det har haft en vigtig betydning for egnens udvikling. Derfor har de ejerledede selskaber også en central betydning i kommunen.

Borgmesteren besøger løbende kommunens virksomheder, og der afholdes en årlig erhvervskonference, hvor der sættes fokus på dialog om det, virksomhederne er optaget af.

Dialog via den lokale erhvervsservice

Via den lokale erhvervsservice er der kontinuerlig dialog om tidens udfordringer med kommunens virksomheder, herunder også de ejerledede virksomheder. De ejerledede selskaber efterspørger sparring i forhold til mange facetter af virksomhedsdrift og – ledelse. Det kan være alt fra virksomhedens økonomi og strategiske prioriteringer til krav og muligheder i forbindelse med den grønne omstilling og generationsskifte/ejerskifte.

Initiativer, der vejleder generations- og ejerskifte

I disse år står mange virksomheder over for et generations-/ejerskifte, og da dette ofte er noget, man som virksomhedsejer kun skal igennem en gang, er der behov for støtte og vejledning gennem processen.

Der skal indsamles viden om, hvad et generations-/ejerskifte kræver og derefter træffes en række beslutninger, både økonomisk og personligt. Efter denne fase skal der findes den rette kandidat til at overtage virksomheden.

I tilfælde af et generationsskifte, hvor enten familiemedlemmer eller medarbejdere skal overtage virksomheden, er udfordringen at overføre kompetencer og sikre tilstrækkelig kapital til overtagelsen. Ved ejerskifte til andre er det ofte en udfordring at finde en

køber, hvor både kemi, økonomi og kompetencer matcher ejerlederens forventninger. Virksomheden skal gøres salgbar. Processer og viden skal nedskrives, så det kan overdrages. Der kan være behov for specialiseret erhvervsservice inden for finansiering eller dialog med EIFO vedr. risikovillig lånekapital. Der er i Herning Kommune fokus på generationsskifte i den lokale erhvervsservice, som aktivt italesætter emnet i forbindelse med deres vejledninger.

Initiativer, der fremmer øget diversitet i kommunens virksomheder

Herning Kommune har et mål om, at alle borgere får en mulighed for at få fodfæste på arbejdsmarkedet. Der arbejdes med flere konkrete tiltag, der i samarbejde med virksomhederne skal styrke inklusionskapaciteten på arbejdspladserne. Dette gøres bl.a. med fokus på at tale ind i virksomhedernes S i deres ESG.

Flere initiativer gennem jobcenteret og samarbejder

- "Grøn omstilling – En nøglebrik til social inklusion" er et projekt, hvor der tilbydes lokale virksomheder en sammenhængende indsats, der kombinerer grøn omstilling og socialt ansvar. Det skal bidrage til, at flere ledige fra kanten af arbejdsmarkedet kommer i job, som understøtter virksomheders grønne omstilling. Det er et samarbejde mellem Jobcenter Herning, Erhvervsrådet Herning & Ikast-Brande, Herningsholm Erhvervsskole og CABI.
- "Ekstra Mil" er et projekt, hvor der samarbejdes mellem udvalgte lokale virksomheder og Jobcenter Herning, hvor der arbejdes med virksomhedernes inklusionskapacitet. Virksomhederne ansætter borgere på kanten af arbejdsmarkedet, og Jobcenteret understøtter borger og virksomhed for at sikre varig beskæftigelse.
- "Ordinære timer" projektet er et samarbejde med STAR, hvor der inddrages erfaringer fra – og udvikles metoder til – at få borgere længst fra arbejdsmarkedet ud i ordinære beskæftigelse på et mindre timetal.
- "Bæredygtig beskæftigelse" er et samarbejde mellem Jobcenter Herning og Sprogcenter Midt med fokus på borgere med længere ledighed, og hvor de sproglige udfordringer udgør en væsentlig udfordring for at opnå stabil og varig beskæftigelse.

3

Beskæftigelse og specialisering

Dette afsnit fokuserer på udviklingen i beskæftigelsen i Herning Kommune og kommunens erhvervsmæssige specialisering.

Først holdes den samlede udvikling i den private jobskabelse op mod sammenligningskommunerne, hele regionen og resten af landet.

Derefter går afsnittet i dybden med kommunens erhvervsstruktur. Først ved at vise jobudviklingen og specialiseringen på brancheniveau samt, hvordan den private beskæftigelse er fordelt på små og større virksomheder. Dernæst viser afsnittet kommunens specialisering inden for erhvervsområder, hvor der er etableret nationale klynger.

Afslutningsvis kigger afsnittet nærmere på udenlandsk arbejdskraft og virksomhedernes brug af efter- og videreuddannelsessystemet.

Markant jobvækst i 2022 i Herning Kommune

Udviklingen i den private jobskabelse kan betragtes som en overordnet indikator for kommunernes erhvervspræstationer.

Den sammenfatter således, hvordan den enkelte kommune har klaret sig på underliggende indikatorer som iværksætteri, tiltrækning af virksomheder, omfanget af vækstvirksomheder, eksport, mv.

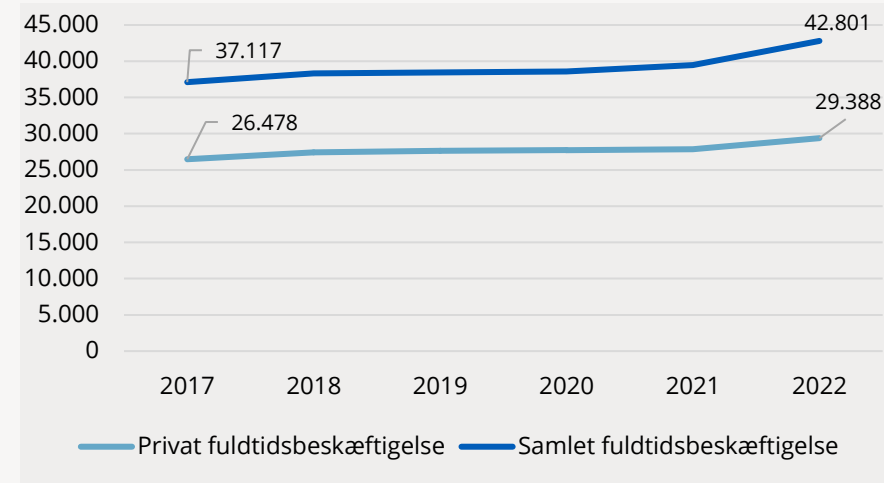
De to øverste figurer fokuserer på udviklingen i perioden 2017-22, mens den nederste figur viser udviklingen i 2023 for lønmodtagere i den private sektor.

Figur 3.1 viser, at der i perioden 2017-22 er sket en vækst i den private beskæftigelse i Herning Kommune på godt 2.900 årsværk.

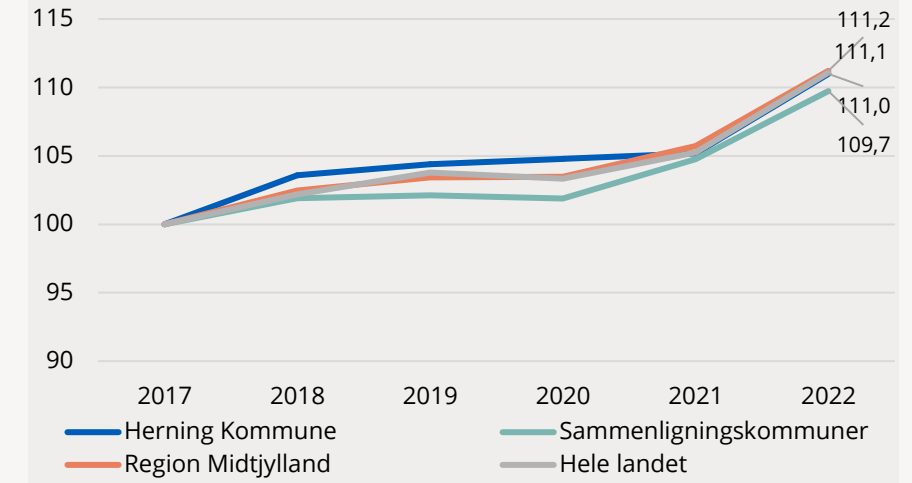
Udviklingen i Herning Kommune har været særlig stærk i perioden 2021-22, jf. figur 3.2. Set over hele perioden har jobvæksten været stort set ens i Herning Kommune, regionen og hele landet.

Figur 3.3 viser dog, at jobudviklingen i Herning har været svagt negativ i 2023.

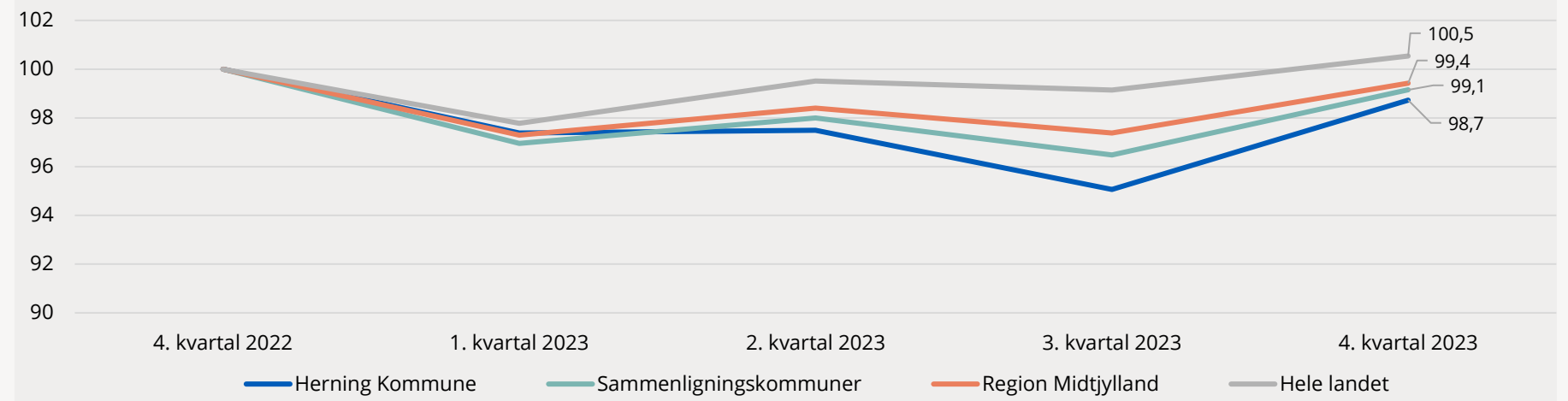
Figur 3.1. Udvikling i den private og samlede fuldtidsbeskæftigelse, 2017-22

Figur 3.2. Indekseret udvikling i antal fuldtidsbeskæftigede i den private sektor (2017=100)

Figur 3.3. Indekseret udvikling i fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere i den private sektor, 2023 (4. kvartal 2022=100)

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik (for figur 3.1. og 3.2.) og jobindsats.dk (for figur 3.3.). Sammenligningskommunerne omfatter: Holstebro, Horsens, Randers, Silkeborg og Viborg Kommune. I figur 3.3. er beskæftigelsen i den private sektor opgjort ved den samlede beskæftigelse fratrasket beskæftigelsen i branchen offentlig administration, undervisning og sundhed.

Bygge og anlæg samt handel dominerer erhvervsstrukturen i Herning Kommune

Tabellen neden for giver et overblik over beskæftigelsen og udviklingen heri i Herning Kommune fordelt på brancher. Tabellen viser også de enkelte branchers erhvervmæssige specialisering i Herning Kommune i 2022. Det fremgår, at bygge og anlæg samt engroshandel er de to største brancher i Herning Kommune målt på antallet af fuldtidsjobs. De to brancher har også oplevet en pæn vækst i perioden. Metalindustrien, der beskæftigelsesmæssigt også fylder meget i Herning Kommune, har ligeledes haft en stærk jobvækst og har samtidig den højeste specialiseringsgrad på 4,6. Den største jobvækst findes inden for elektronik-, maskin- og transportmiddelindustrien, der er vokset med 55 pct. siden 2017.

Tabel 3.1. Antal private jobs, jobvækst 2017-22 samt erhvervmæssig specialisering, fordelt på brancher

Branche	Antal fuldtidsjobs		Jobvækst, 2017-22 (pct.)	Jobvækst i hele landet, 2017-22 (pct.)	Specialisering, 2022
	2017	2022			
Bygge & anlæg	2.730	3.413	25%	19%	1,2
Engroshandel	2.732	3.235	18%	7%	1,3
Detailhandel	2.990	3.084	3%	5%	1,0
Metalindustri	2.372	2.691	13%	-3%	4,6
Tekstil-, træ-, papir- og møbelindustri	2.112	1.998	-5%	7%	2,3
Transport	1.517	1.919	26%	10%	1,1
Landbrug, skovbrug og fiskeri	1.637	1.506	-8%	2%	1,5
Rådgivning, forskning og udvikling	1.202	1.279	6%	19%	0,6
Operationel service	1.143	1.231	8%	13%	0,7
Finansiering og forsikring	787	1.085	38%	9%	0,8
Føde-, drikke- og tobaksvareindustri	916	1.022	12%	11%	1,3
Hoteller og restauranter	798	894	12%	13%	0,7
Andre serviceydelser mv.	659	772	17%	6%	1,0
Elektronik-, maskin- og transportmiddelindustri	466	721	55%	8%	0,5
Sundhedsvæsen	727	699	-4%	25%	0,9
Tele, IT og information	707	629	-11%	24%	0,5
Ejendomshandel og udlejning	581	559	-4%	5%	0,8
Undervisning	433	473	9%	8%	0,7
Private velfærdsinstitutioner	453	453	0%	10%	0,7
Olieraffinaderier mv., kemisk industri, medicinalindustri, plast-, glas- og betonindustri	397	415	5%	12%	0,4
Kultur og fritid	372	414	11%	17%	0,9
Reklame og øvrig erhvervsservice	323	398	23%	10%	0,7
Råstof, energi og forsyning mv.	213	264	24%	22%	0,8
Forlag, tv og radio	210	234	12%	15%	0,5
Alle brancher	26.478	29.388	11%	11%	1,0

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik. Note: En specialiseringsgrad over 1 er udtryk for, at branchens andel af kommunens private beskæftigelse er større end i resten af landet. Hvis specialiseringsgraden er under 1, fylder branchen mindre i kommunen end i resten af landet eller en gennemsnitskommune. Tal markeret med rød angiver, at væksten har været negativ.

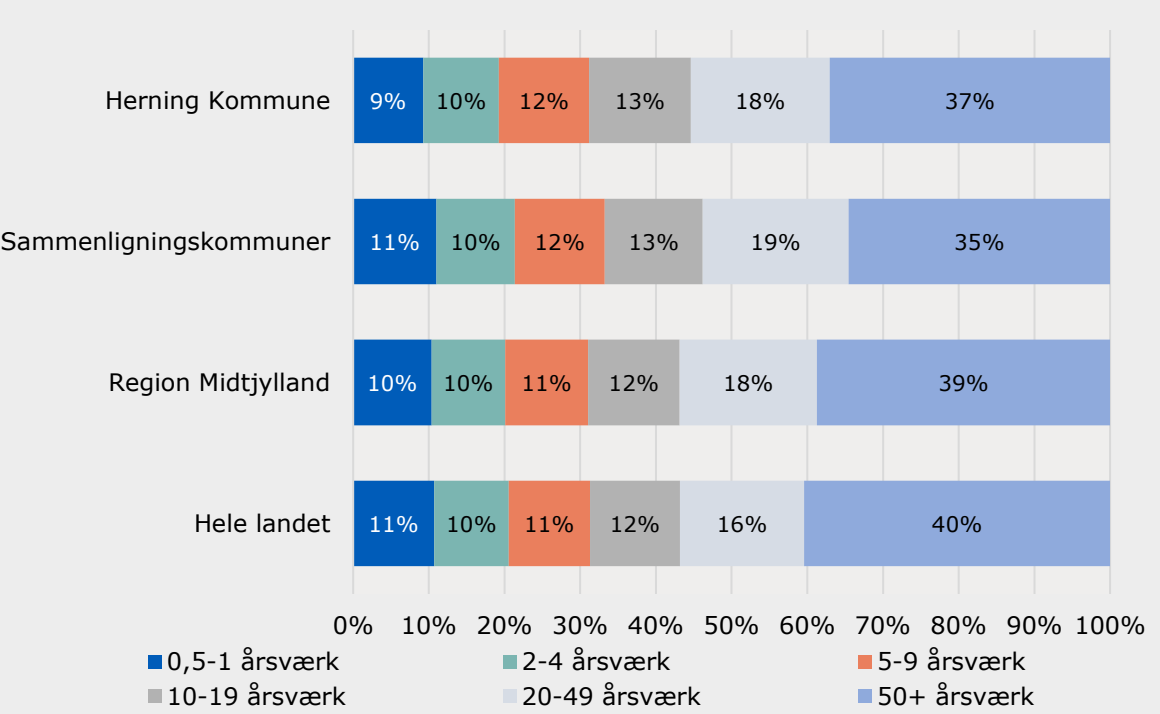
Markant jobvækst i de store virksomheder

Figuren og tabellen neden for giver et billede af virksomhedsstrukturen i Herning Kommune. Figur 3.5 viser, hvor meget forskellige størrelsesgrupper i 2022 udgjorde af den private beskæftigelse, mens tabel 3.2 viser, hvad jobvæksten har været i hver størrelsesgruppe i perioden 2017-22.

Figuren viser, at fordelingen i Herning Kommune i høj grad svarer til fordelingen i sammenligningskommunerne og til resten af regionen og landet.

Herudover viser tabel 3.2, at fordelingen af jobvæksten adskiller sig noget fra resten af regionen og landet, når der kigges på perioden 2017-22 under ét. Især springer det i øjnene, at gruppen af store virksomheder har haft en markant større vækst i Herning Kommune end i resten af regionen og landet. Det indikerer, at de store virksomheders andel af den samlede private beskæftigelse i Herning Kommune er vokset siden 2017 og har nærmet sig niveauet i resten af regionen.

Figur 3.4. Privat fuldtidsbeskæftigelse fordelt på virksomhedsstørrelse, 2022

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Opgjort på arbejdssteder. Andelen summerer ikke altid til præcis 100% på grund af afrunding.

Tabel 3.2. Procentvis udvikling i antal jobs opdelt på virksomhedsstørrelser, 2017-22

Størrelse	Herning Kommune	Sammenligningskommuner	Region Midtjylland	Hele landet
0,5-1 årsværk	0,0%	4,6%	4,1%	5,0%
2-4 årsværk	-0,8%	-6,1%	-4,4%	-1,5%
5-9 årsværk	2,2%	6,5%	5,9%	6,6%
10-19 årsværk	13,4%	9,1%	10,5%	10,7%
20-49 årsværk	4,9%	14,1%	17,4%	14,4%
50+ årsværk	24,5%	17,4%	17,1%	16,6%
Alle virksomheder	11,0%	9,7%	11,2%	11,1%

Note: Udvikling i antal jobs er opgjort på baggrund af gruppernes (fx virksomheder med 2-4 årsværk) samlede beskæftigelse i hhv. 2017 og 2022.

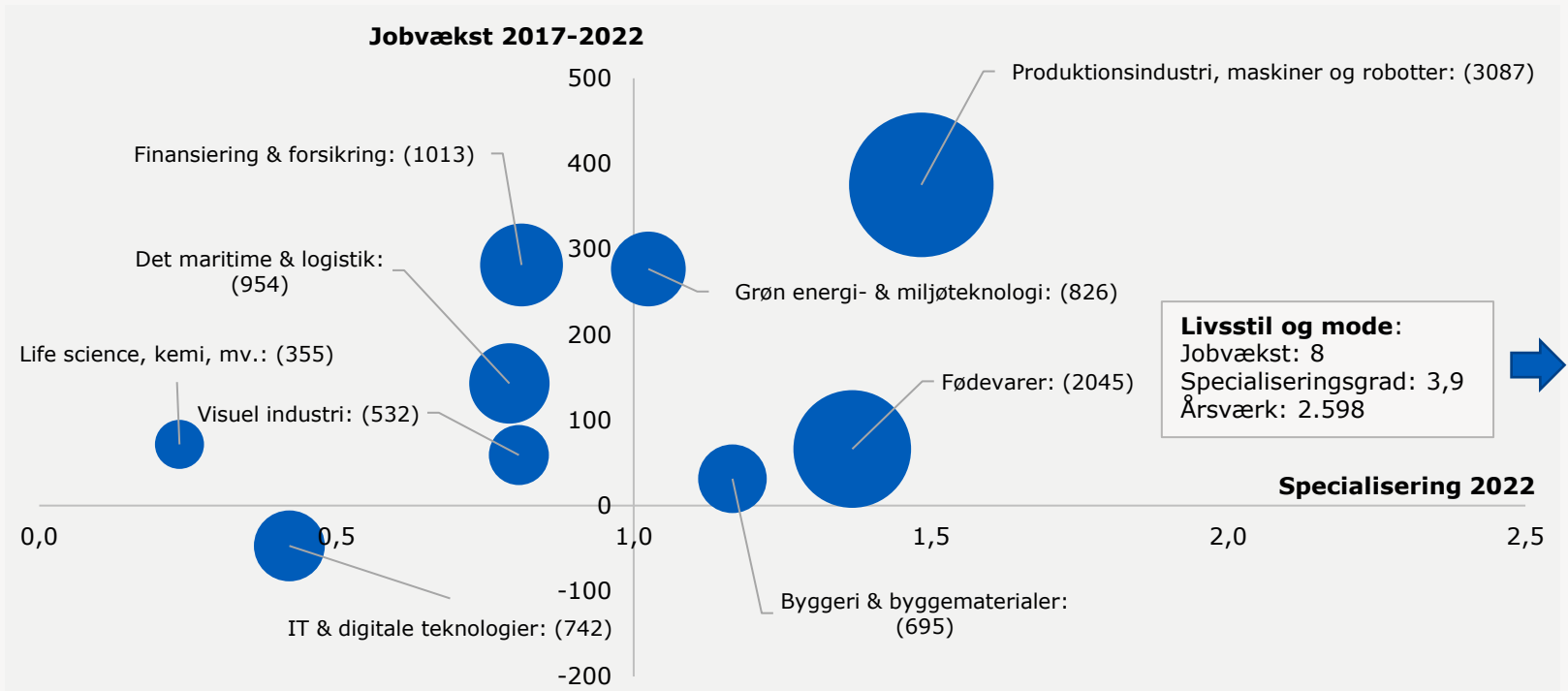
Livsstil og mode samt produktionsindustri er de største klyngeområder

Hvor udgangspunktet på de forrige sider er alle private virksomheder, fokuserer figur 3.5 på de erhverv, hvor der er etableret nationale klynger. Figuren omfatter dermed ikke lokalt orienterede erhverv som fx detail, restauranter og håndværk, men alene internationalt konkurrerende erhverv, hvor Danmark har etablerede eller spirende styrkepositioner. Figuren viser, hvor meget klyngerne fylder beskæftigelsesmæssigt i kommunen, og om klyngerne er i vækst eller tilbagegang målt på antallet af jobs.

Figuren viser, at områderne livsstil og mode, produktionsindustri og fødevarer er de største klynger rent jobmæssigt (cirklernes størrelse) i Herning Kommune. Den største jobvækst i perioden 2017-22 har fundet sted inden for produktionsindustri, der har haft en vækst på 375 fuldtidsstillinger.

Det fremgår også, at livsstil og mode har den største specialiseringsgrad. Med en specialisering på 3,9 udgør området en andel af den samlede private beskæftigelse, der er knap tre gange større end i en gennemsnitskommune. Derudover kan det ses, at Herning Kommune også har en relativt høj specialisering inden for både produktionsteknologi og fødevarer.

Figur 3.5. Kommunens erhvervsmæssige specialisering samt jobvækst opdelt på klyngeområder, 2017-22

Figuren viser den erhvervsmæssige specialisering inden for de områder, hvor der er etableret nationale klynger.

I 2022 stod klyngerne for ca. 42 pct. af den samlede private beskæftigelse i Region Midtjylland.

- Klyngernes betydning i kommunen er vist gennem tre indikatorer:
- Cirklernes størrelse illustrerer størrelsen af hver klynge målt på antal fuldtidsbeskæftigede i 2022. Antal årsværk er angivet i parentes.
  - Placeringen langs figurens x-akse viser klyngens specialiseringsgrad. En specialiseringsgrad over 1 er udtryk for, at klyngens andel af den private beskæftigelse er større end i resten af landet.
  - Placeringen langs y-aksen viser udviklingen i antal fuldtidsbeskæftigede 2017-22. Dvs. om klyngen har haft vækst eller tilbagegang de sidste fem år.

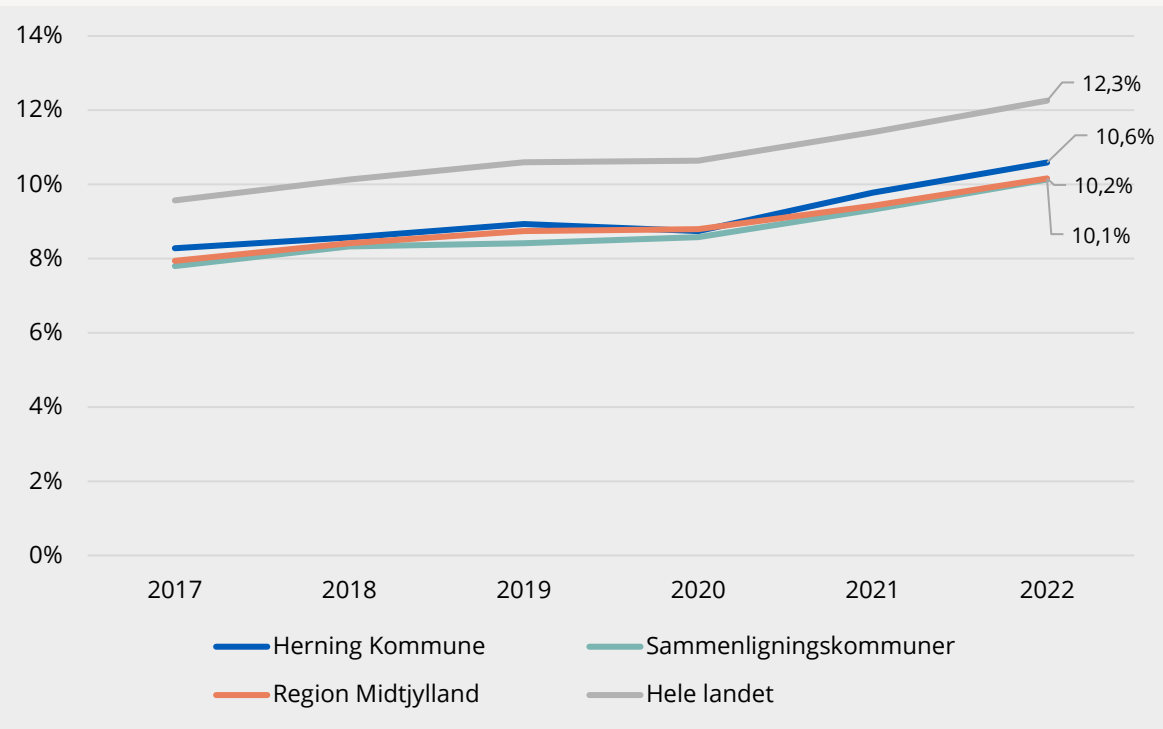
Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Klyngerne er baseret på statistikarbejdet, der ligger til grund for rapporten "Erhvervsmæssige styrkeområder – Kortlægning af erhvervsstyrker i dansk erhvervsliv", som IRIS Group og CRT udarbejdede for Erhvervsstyrelsen i 2019. Nogle erhverv i figuren dækker flere nationale klynger. Fx dækker "grøn energi- og miljøteknologi" både over virksomheder, der er i målgruppen for Clean og Energy Cluster.

Voksende andel udenlandske medarbejdere

Jobskabelsen i den private sektor hænger sammen med virksomhedernes adgang til kvalificeret arbejdskraft. I den forbindelse er mulighederne for at rekruttere arbejdskraft fra udlandet vigtig for mange virksomheder. Figur 3.6 viser udviklingen i andelen af udenlandske medarbejdere i den private sektor i Herning Kommune, sammenligningskommunerne, regionen og hele landet i perioden 2017-22. Det fremgår, at andelen af udenlandsk arbejdskraft i den private sektor er vokset i Herning Kommune i perioden 2017-22. Udviklingen har især været markant i perioden 2020-22. Gennem hele perioden har Herning Kommune ligget på niveau med det regionale gennemsnit og lidt under niveauet i landet som helhed.

Udover adgang til udenlandsk arbejdskraft bidrager en løbende opkvalificering af arbejdsstyrken i form af voksen- og efteruddannelse også til sikre, at virksomhederne har adgang til kvalificeret arbejdskraft. Tabel 3.3 viser hvor stor en andel af arbejdsstyrken, der har deltaget i voksen- og efteruddannelse (VEU) i to forskellige perioder. I perioden 2020-22 deltog godt ni pct. af arbejdsstyrken i Herning Kommune i VEU, hvilket er en nedgang i forhold til 2017-19, men på niveau med sammenligningskommunerne.

Figur 3.6. Andel udenlandske medarbejdere i den private sektor, 2017-22

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Tabel 3.3. Deltagelse i voksen- og efteruddannelse, 2017-22

	Andel, der har deltaget i voksen- og efteruddannelse 2017-19	Andel, der har deltaget i voksen- og efteruddannelse 2020-22
Herning Kommune	13,2%	9,2%
Sammenligningskommuner	13,6%	9,1%
Region Midtjylland	12,4%	8,6%
Hele landet	11,9%	8,8%

Note: Tabellen omfatter alle personer i aldersgruppen 25-74 år.

4

Iværksætteri og virksomhedsbestand

Dette afsnit fokuserer på tilgang og frafald af virksomheder i Herning Kommune. Først vises udviklingen i iværksætteriet i kommunen efterfulgt af tal for overlevelsesraten blandt nye virksomheder samt for konkurser.

Derefter vises tilflytningen og fraflytningen af etablerede virksomheder siden 2018.

Endelig sammenligner afsnittet antallet af virksomheder pr. 1.000 indbyggere med andre midtjyske kommuner.

Lav etableringsrate i Herning Kommune

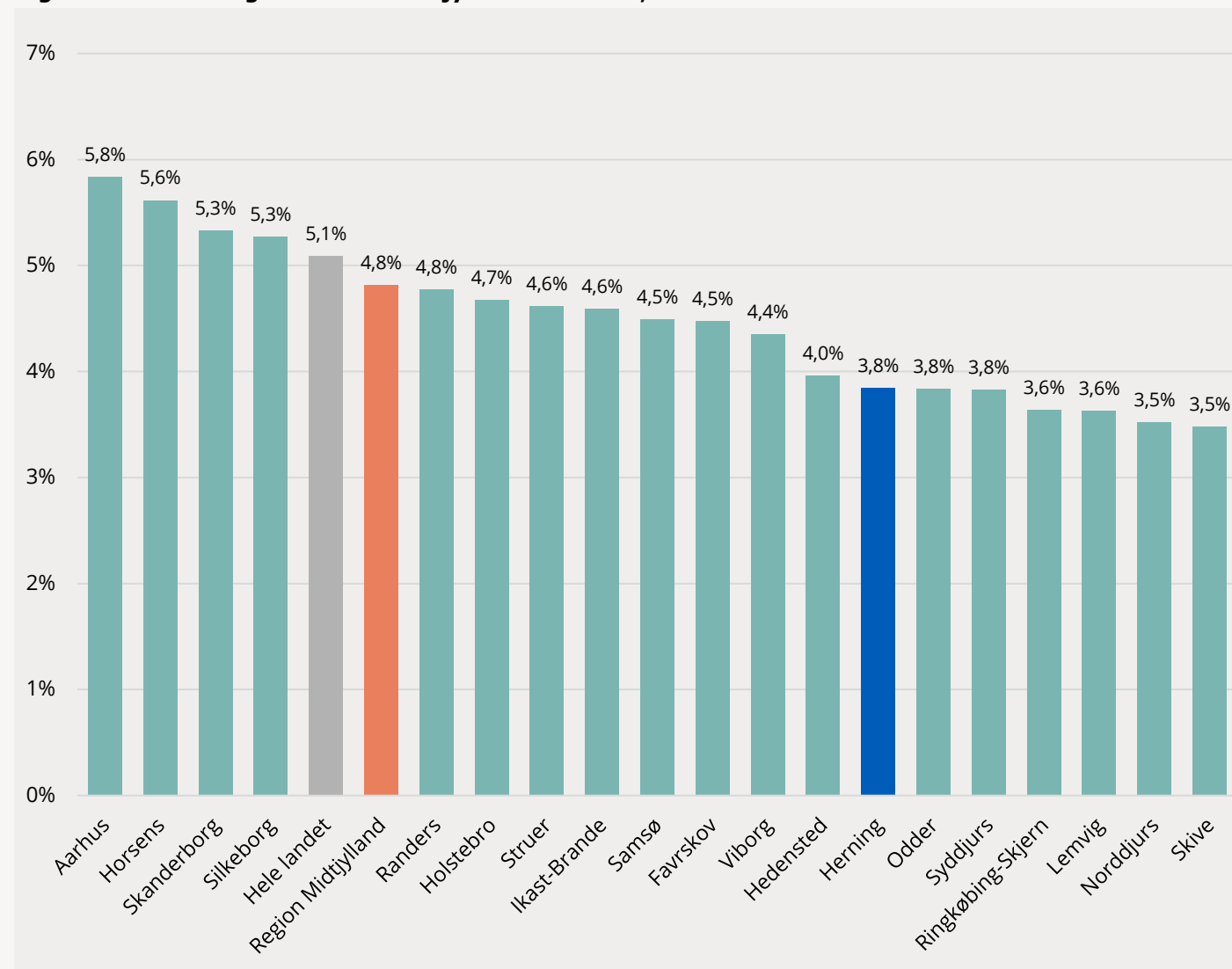
Iværksættere spiller en vigtig rolle for fornyelse, dynamik, innovation og jobskabelse i erhvervslivet.

Figuren til højre viser etableringsraten (andelen af den samlede virksomhedsbestand, der er etableret i 2022) i de midtjyske kommuner sammenholdt med lands- og regionsgennemsnittet.

Som det fremgår, lå etableringsraten i Herning Kommune i 2022 på 3,8 pct., hvilket er lavere end både regions- og landsgennemsnittet.

Figuren viser også, at Aarhus Kommune havde den højeste etableringsrate på 5,8 pct., mens Skive Kommune og Norddjurs Kommune havde de laveste etableringsrater på 3,5 pct.

Figur 4.1. Etableringsrater i de midtjyske kommuner, 2022

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Etableringsraten er opgjort som antal virksomheder etableret i året sat i forhold til den samlede virksomhedsbestand.

Sidste år ændrede Danmarks Statistik metoden bag opgørelsen af aktive virksomheder i Danmark. Ændringen betyder, at antallet af aktive virksomheder – både etablerede og iværksættervirksomheder – er højere i 2022 end tidligere år.

Ændringen har medført, at der især er kommet flere virksomheder inden for brancherne finansiering og forsikring samt ejendomshandel og udlejning.

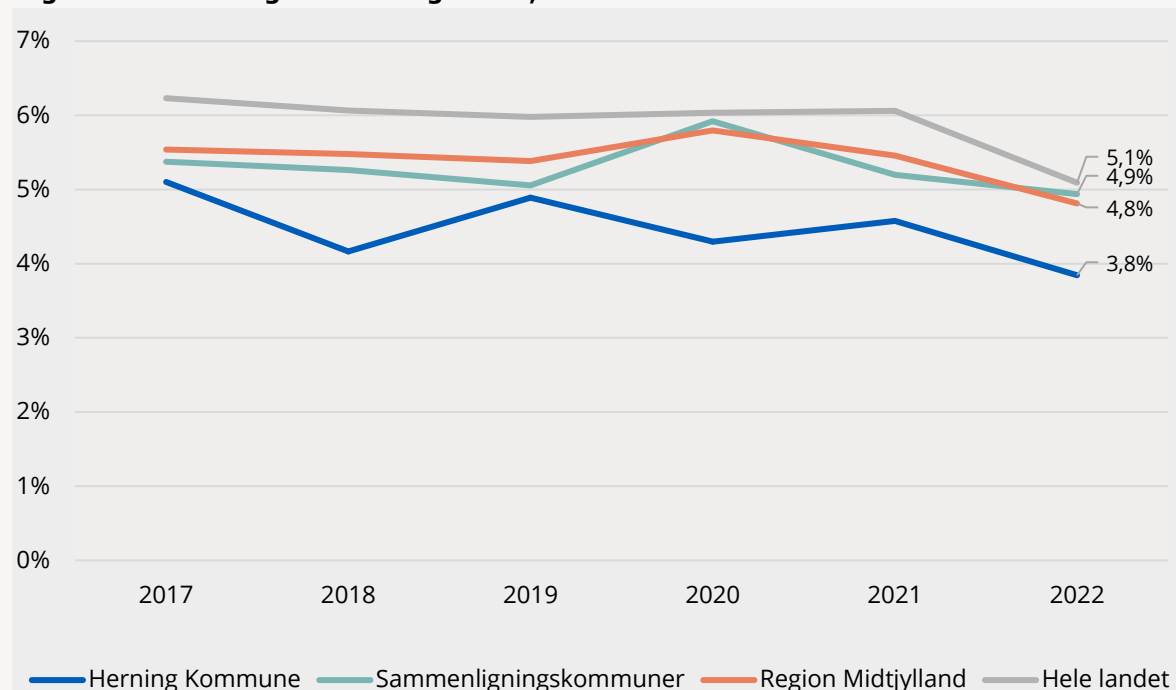
Da ændringen især har medført en stigning i det samlede antal virksomheder, betyder det, at etableringsraten, som vist på næste side, er lavere i 2022 sammenlignet med tidligere år – selvom antallet af iværksættervirksomheder i de fleste kommuner er højere i 2022 sammenlignet med 2021.

Lavere etableringsrate end i sammenligningskommunerne

Figur 4.2 viser udviklingen i etableringsraten i perioden 2017-22 for Herning Kommune, sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet.

Som det fremgår, har etableringsraten i Herning Kommune i alle årene ligget under niveauet i resten af landet. Samlet set har udviklingen i Herning Kommune været nogenlunde den samme som i regionen som helhed og hele landet.

Figur 4.2. Udvikling i etableringsraten, 2017-22

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Etableringsraten er opgjort som antal virksomheder etableret i året sat i forhold til den samlede virksomhedsbestand. Sammenligningskommunerne omfatter: Holstebro, Horsens, Randers, Silkeborg og Viborg Kommune.

Flere iværksættere inden for bygge og anlæg i Herning Kommune

For den enkelte kommune kan det endvidere være interessant at se nærmere på inden for hvilke brancher, at der etableres nye virksomheder. Tabel 4.1 viser således iværksættervirksomhedernes fordeling på brancheområder i perioden 2021-22 og sammenligner med det øvrige land og regionen som helhed.

Af tabellen fremgår, at iværksætternes branchefordeling ikke afviger meget fra resten af regionen og hele landet. Herning Kommune har dog relativt mange iværksættere inden for bygge og anlæg i forhold til regionen som helhed, mens det modsatte gør sig gældende for detailhandel.

Tabel 4.1. Fordeling af iværksættere efter brancher, gennemsnit for 2021-22

Branche	Herning Kommune	Sammenligningskommuner	Region Midtjylland	Hele landet
Finansiering, forsikring og ejendomme	25%	23%	24%	21%
Bygge og anlæg	17%	16%	13%	13%
Videnservice	11%	11%	12%	14%
Operationel service	8%	7%	7%	8%
Landbrug, skovbrug, fiskeri, råstof, forsyning og andre serviceydelser	8%	8%	7%	6%
Private velfærdsinstitutioner og kultur	8%	8%	8%	9%
Detailhandel	5%	7%	7%	6%
Information og kommunikation	5%	5%	6%	8%
Hoteller og restauranter	4%	5%	5%	5%
Industri	4%	4%	3%	3%
Engroshandel	3%	2%	2%	2%
Transport	2%	3%	3%	5%
I alt	100%	100%	100%	100%

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Iværksættervirksomheder med uoplyst branche er ikke medtaget. Andelen summerer ikke altid til præcis 100% på grund af afrunding.

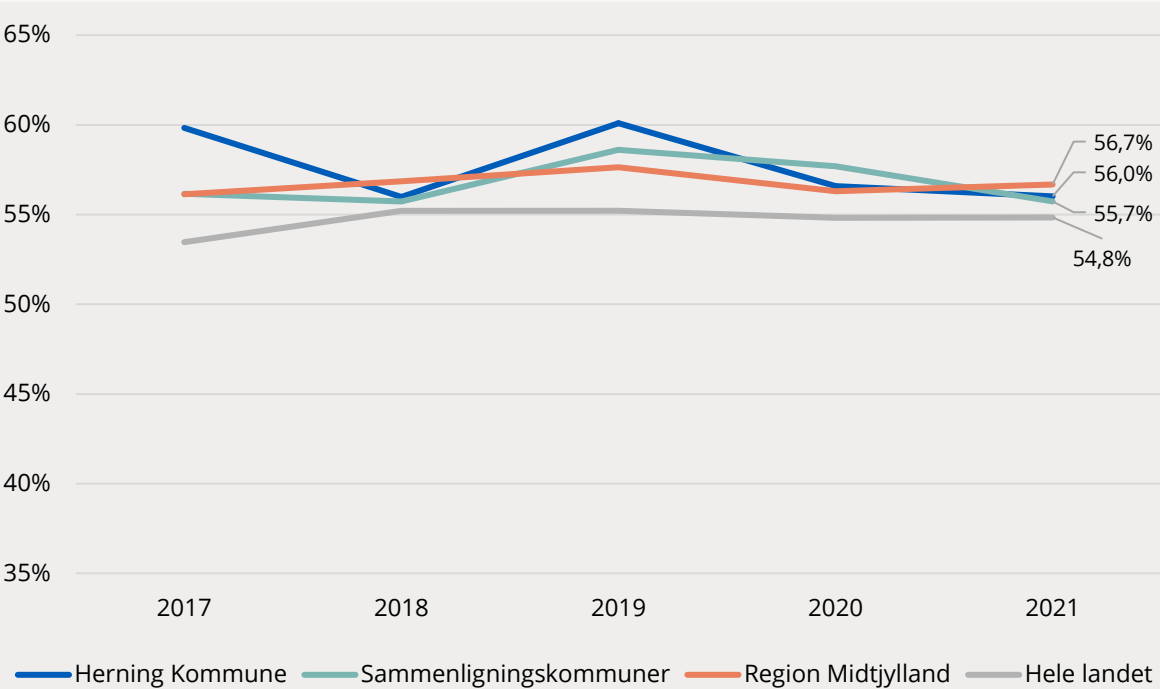
Faldende overlevelsesrater i Herning Kommune

En vigtig indikator for iværksættervilkårene i en kommune er overlevelsesraten. Det vil sige andelen af nye virksomheder, der formår at fastholde en væsentlig økonomisk aktivitet efter, at de er etableret. Figurene neden for viser overlevelsesraterne henholdsvis tre år og fem år efter etablering for iværksættere i Herning Kommune, sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet.

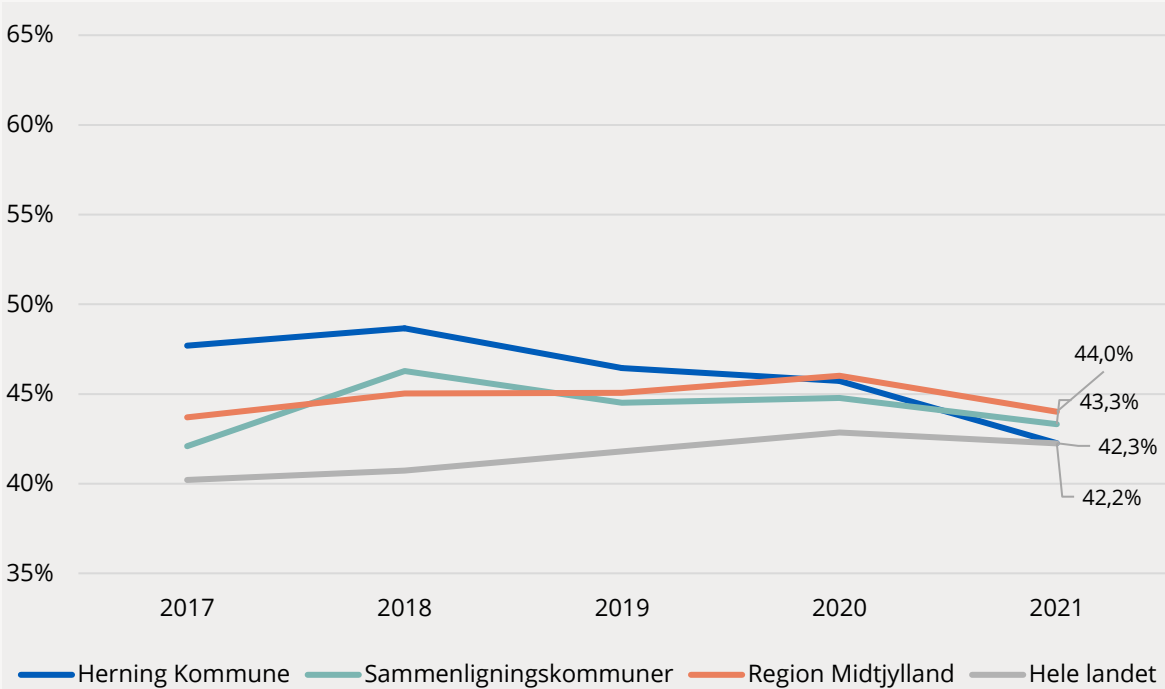
Overlevelsesraten svinger typisk en del fra år til år i de enkelte kommuner. I det meste af perioden har den treårige overlevelsesrate ligget på niveau med resten af regionen og sammenligningskommunerne. I 2020 og 2021 lå den treårige overlevelsesrate på knap 56 pct. i Herning Kommune.

Fra 2017 til 2019 var den femårige overlevelsesrate højere i Herning Kommune end i regionen og hele landet. Men overlevelsesraten er faldet gennem perioden, så Herning Kommune i 2021 lå under resten af regionen. Samlet har der således været en tendens til svagt faldende overlevelsesrater i Herning Kommune.

Figur 4.3. Udvikling i overlevelsesraten (tre år efter etablering), 2017-21

Figur 4.4. Udvikling i overlevelsesraten (fem år efter etablering), 2017-21

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Danmarks Statistik har i 2022 justeret opgørelsen af overlevede virksomheder. Derfor kan overlevelsesraterne i denne rapport ikke sammenlignes med overlevelsesraterne i sidste års rapport.

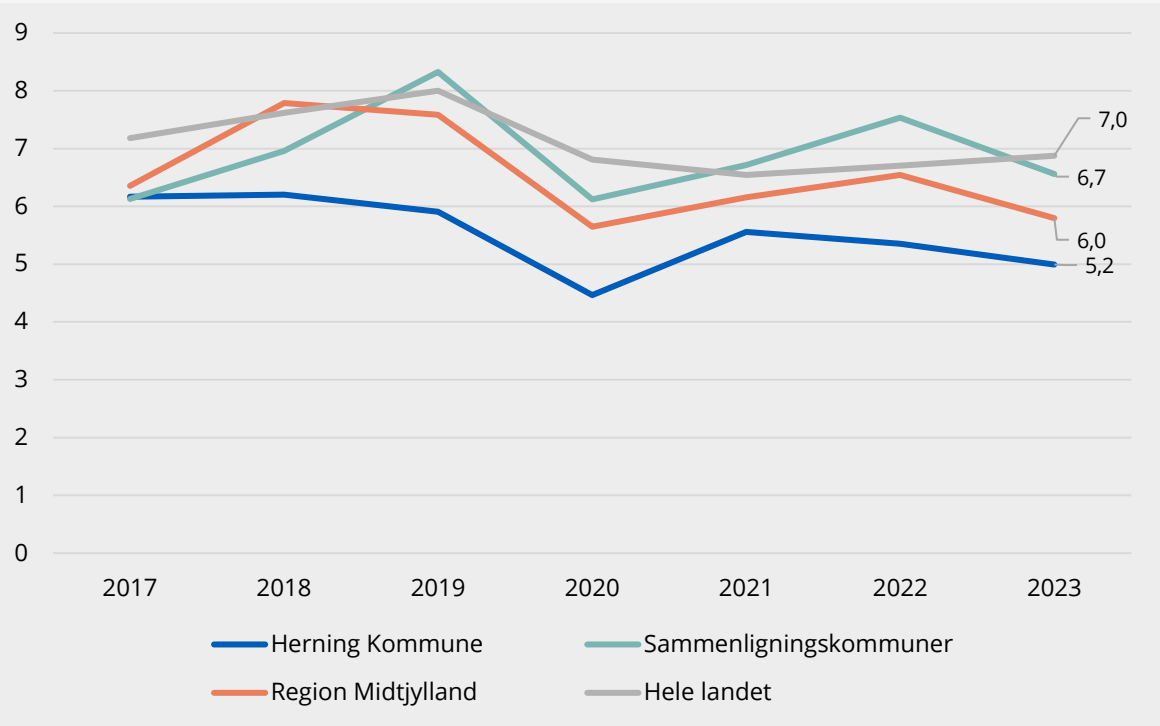
Relativt få Herning-virksomheder gik konkurs i 2023

En anden indikator for afvikling og frafald af virksomheder er omfanget af konkurser. Figur 4.5 viser udviklingen i omfanget af konkurser – opgjort som antal konkurser pr. 1.000 virksomheder. Tabel 4.2 viser, hvordan konkurserne i kommunen fordeler sig på hovedsektorer.

Det fremgår, at antallet af konkurser i hele perioden har ligget på et lavt niveau i Herning Kommune sammenlignet med resten af regionen og landet. I 2023 gik ca. fem ud af 1.000 virksomheder konkurs i Herning Kommune mod seks virksomheder i Region Midtjylland som helhed.

Tabellen viser, at konkurserne er nogenlunde lige fordelt mellem service, handel samt bygge og anlæg. Samlet har der været flest konkurser inden for service, der også rummer flest virksomheder.

Figur 4.5. Udvikling i antal konkurser pr. 1.000 virksomheder, 2017-23

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Konkurser er opgjort for virksomheder med beskæftigelse og/eller en omsætning på mindst en mio. kr. (aktive virksomheder). Antallet af virksomheder for 2023 er estimeret på baggrund af udviklingen i virksomhedsbestanden i perioden 2017-22.

Tabel 4.2. Fordeling af konkurser i Herning Kommune på sektorer, 2017-23

Sektor	2017	2020	2023
Service	41%	21%	38%
Handel	25%	29%	33%
Bygge og anlæg	19%	21%	21%
Primære erhverv	13%	13%	0%
Transport	3%	4%	5%
Industri	0%	13%	3%
I alt	100%	100%	100%

Note: Andelen summerer ikke altid til præcis 100% på grund af afrunding.

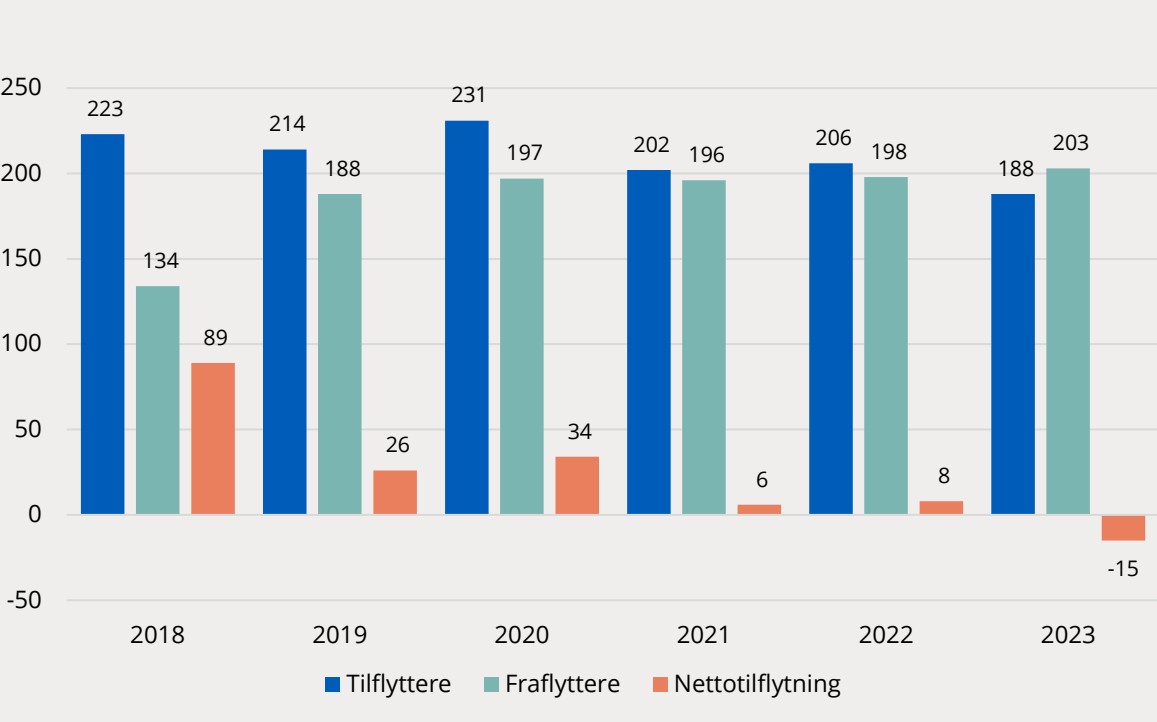
Nettofraflytning af virksomheder i 2023

Et andet pejlemærke for erhvervsvilkårene i en kommune er forholdet mellem til- og fraflytninger af virksomheder. Figur 4.6 viser udviklingen i både til- og fraflytninger samt nettotilflytningen til Herning Kommune i perioden 2018-23. Samtidig viser figur 4.7, hvordan til- og fraflytningerne var fordelt på hovedsektorer i 2023.

Det fremgår, at Herning Kommune efter en del år med nettotilflytning oplevede en mindre nettofraflytning 2023. I 2023 flyttede 188 virksomheder til Herning Kommune, mens 203 fraflyttede kommunen. Over hele perioden har der været en nettotilflytning på 148 virksomheder.

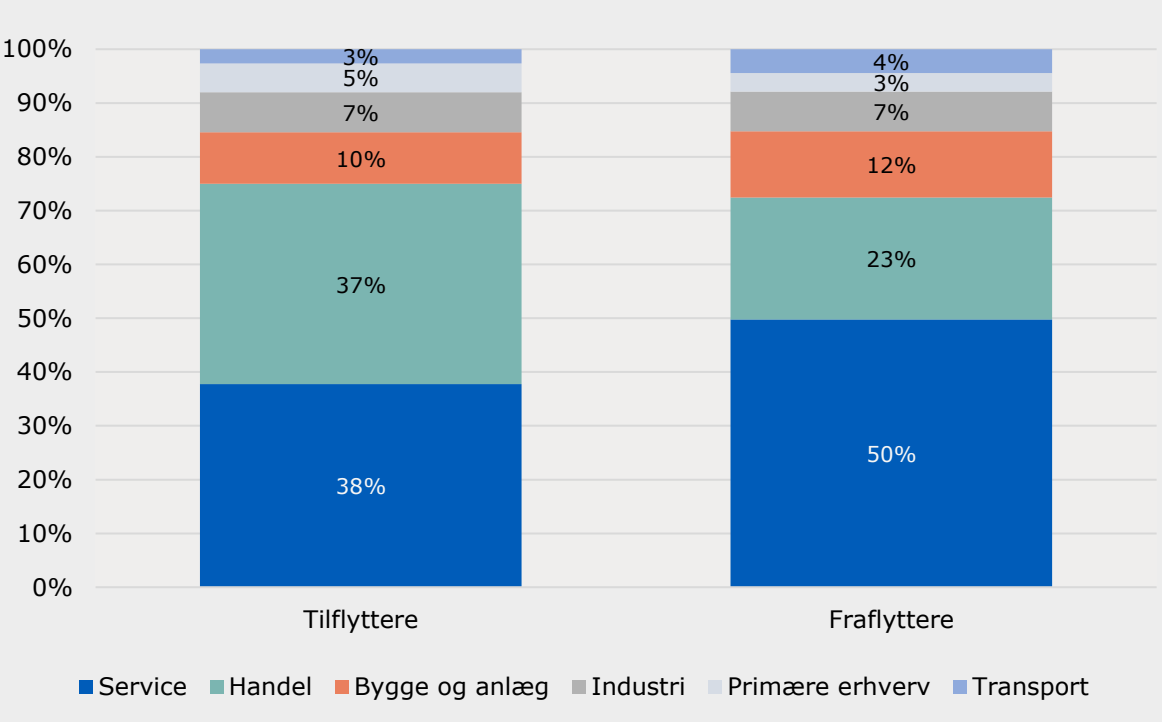
Figuren til højre viser, at servicevirksomhederne udgør en mindre andel af tilflytterne end fraflytterne. Omvendt er der flere handelsvirksomheder blandt tilflytterne end fraflytterne.

Figur 4.6. Til- og fraflytning af virksomheder i Herning Kommune, 2018-23

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra Det Centrale Virksomhedsregister (CVR).
Note: Antallet af virksomheder omfatter udvalgte selskabsformer (enkeltmandsvirksomhed, PMV, I/S, A/S, ApS, mv.) og ikke fonde, foreninger, offentlige virksomheder, mv. Omfatter ikke holdingselskaber eller filialer. Denne afgrænsning adskiller sig fra forrige side.

Figur 4.7. Fordeling af til- og fraflytninger på sektorer i Herning Kommune, 2023

Note: Andelene summerer ikke altid til præcis 100% på grund af afrunding.

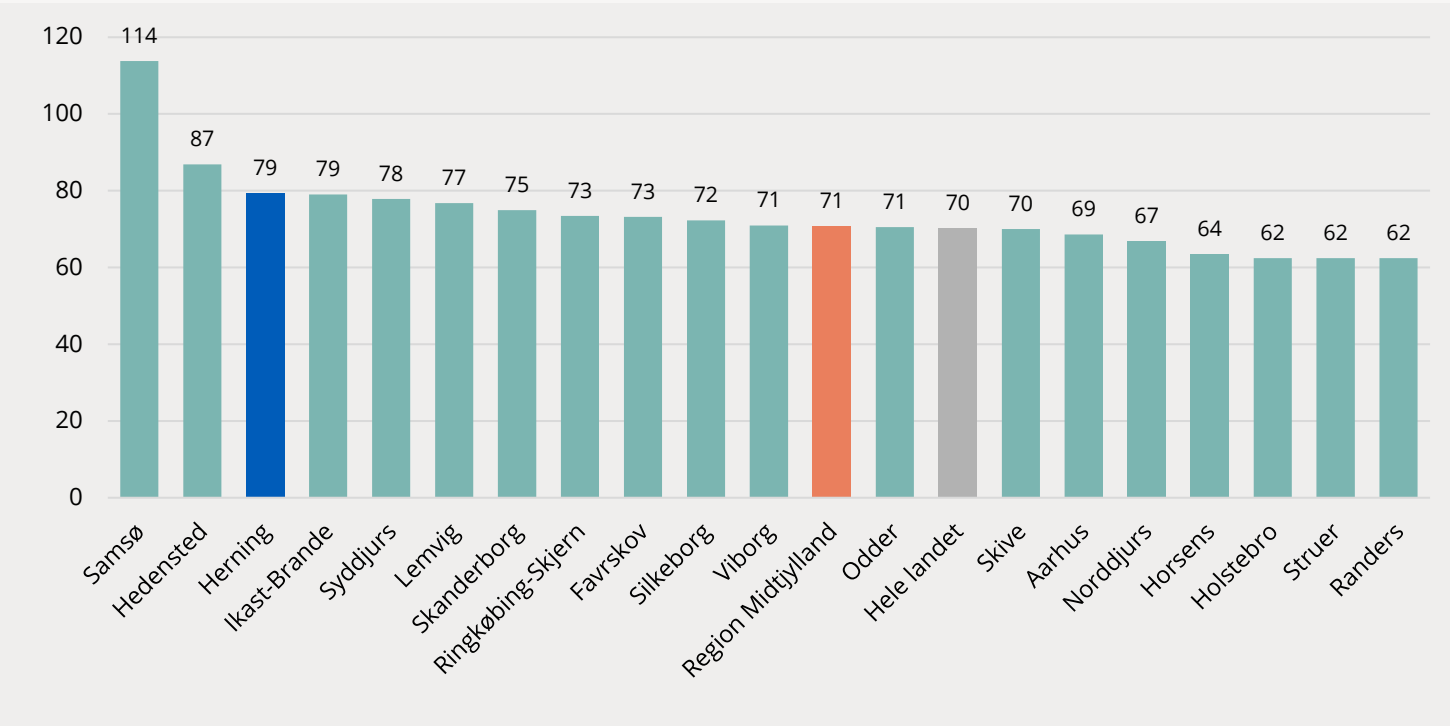
Relativt mange virksomheder pr. indbygger

En sammenfattende indikator for en kommunes erhvervsvenlighed er antallet af private virksomheder holdt op mod kommunens størrelse. Den er således et samlet udtryk for iværksætteri, overlevelse af nye virksomheder, konkurser samt til- og fraflytninger over årene. Figur 4.8 viser antallet af virksomheder sat i forhold til indbyggertallet. Herudover viser figur 4.9 Herning-virksomhedernes fordeling på hovedsektorer holdt op mod regionen som helhed.

Figur 4.8 viser, at der i Herning Kommune i 2022 var 79 virksomheder pr. 1.000 indbyggere, hvilket er det tredje højeste niveau i regionen og højere end landsgennemsnittet.

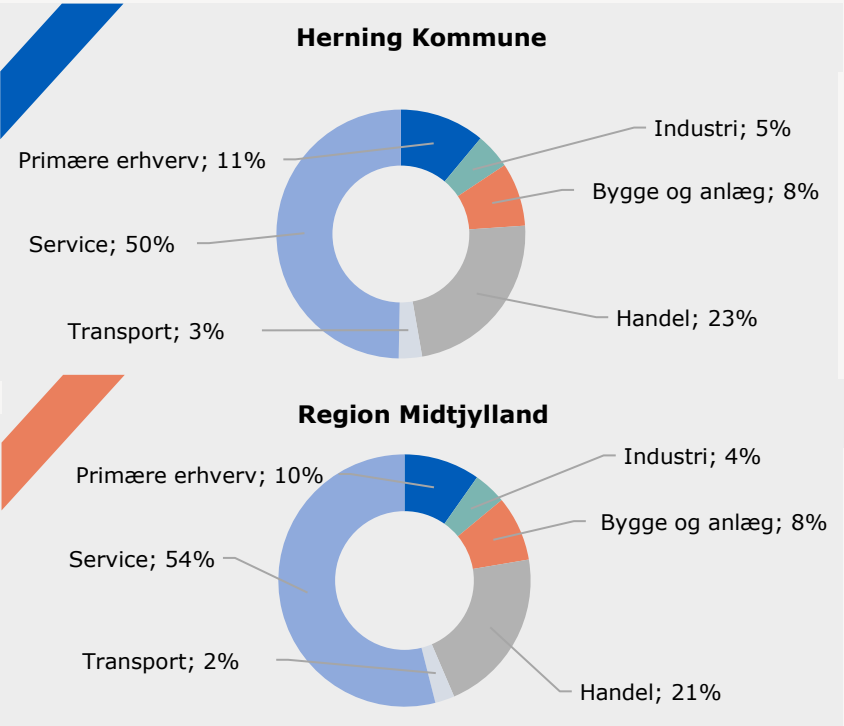
Herudover viser figuren til højre, at virksomhedernes fordeling på sektorer er meget lig den fordeling, der gælder for hele regionen.

Figur 4.8. Antal reelle virksomheder pr. 1.000 indbyggere i de midtjyske kommuner, 2022

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Reelle virksomheder er afgrænset til virksomheder i den private sektor, der i det pågældende år har en økonomisk aktivitet, som svarer til mindst et halvt årsværk i den pågældende branche.

Figur 4.9. Fordeling af reelle virksomheder på sektorer, 2022

Note: Andelene summerer ikke altid til præcis 100% på grund af afrunding.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

5

Vækstvirksomheder og eksport

Dette afsnit går i dybden med, hvordan kommunens virksomheder formår at skabe vækst og eksport.

Først belyses udviklingen i andelen af vækstvirksomheder og vækstvirksomhedernes fordeling på sektorer.

Derefter kigger afsnittet nærmere på, hvor mange virksomheder der har eksport, og hvordan den samlede eksportværdi har udviklet sig.

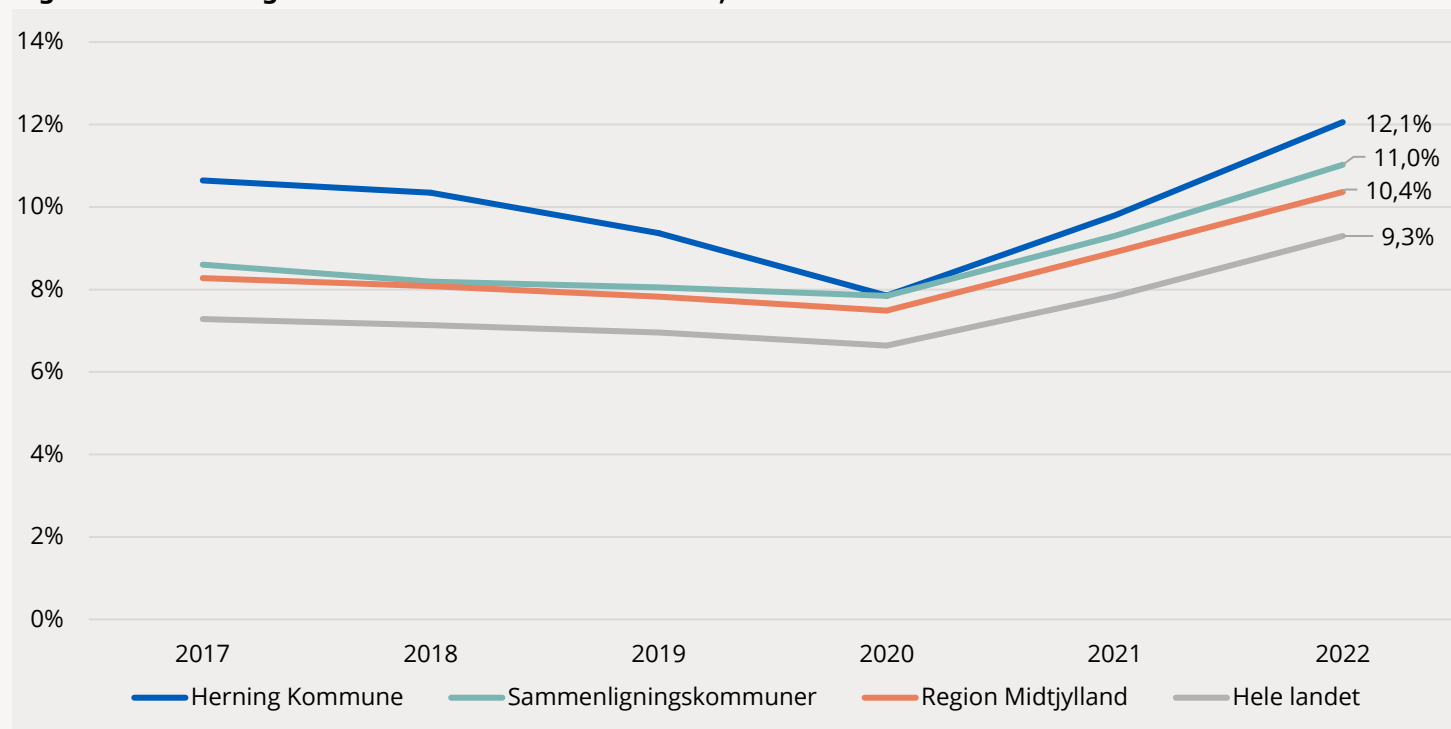
Stigning i andelen af vækstvirksomheder i 2021 og 2022

Figur 5.1 viser udviklingen i andelen af vækstvirksomheder fra 2017-22 for Herning Kommune, sammenligningskommunerne, regionen som helhed og hele landet. Endvidere viser figur 5.2 vækstvirksomhedernes fordeling på hovedsektorer. Opgørelsen fokuserer kun på virksomheder inden for erhverv, der konkurrerer internationalt (typisk i form af erhverv med eksport eller erhverv med mange underleverancer til eksportvirksomheder).

Det fremgår, at der de seneste to år er sket en betydelig stigning i antallet af vækstvirksomheder i Herning Kommune, således at de i 2022 udgjorde ca. 12 pct. af alle virksomheder. Det er lidt højere end regionsgennemsnittet på godt ti pct.

Figuren til højre viser, at Herning Kommune sammenlignet med hele regionen har relativt mange vækstvirksomheder inden for primære erhverv og færre inden for serviceerhvervene.

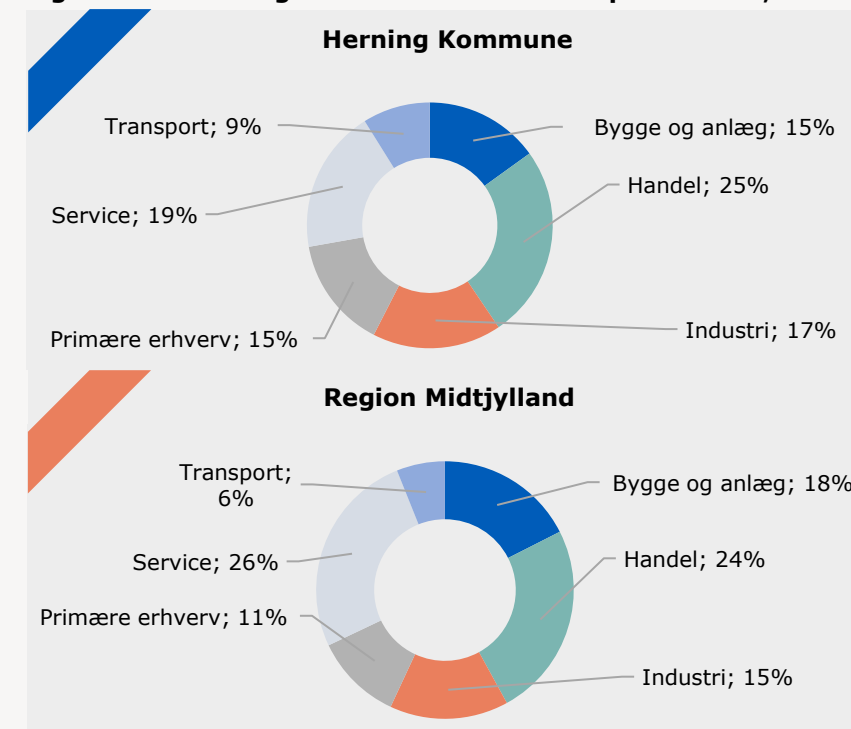
Figur 5.1. Udvikling i andelen af vækstvirksomheder, 2017-22

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Vækstvirksomheder har haft en årlig omsætningsvækst på mindst 10 pct. de seneste tre år og en absolut vækst på mindst 3 mio. kr. i samme periode. Vækstvirksomheder er opgjort inden for internationalt konkurrerende erhverv. Sammenligningskommunerne omfatter: Holstebro, Horsens, Randers, Silkeborg og Viborg Kommune.

Figur 5.2. Fordeling af vækstvirksomheder på sektorer, 2022

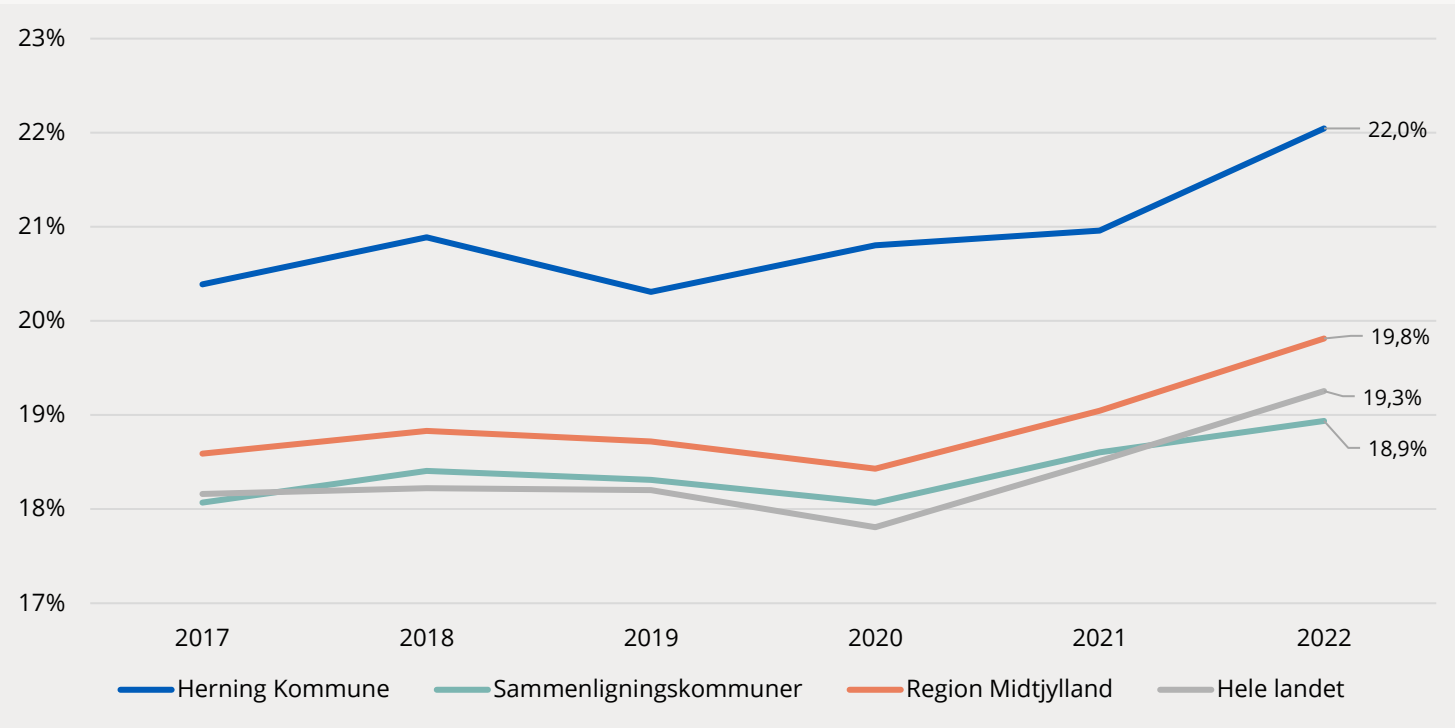
Relativt mange eksportvirksomheder i Herning Kommune

Eksportvirksomheder er en væsentlig drivkraft for vækst og jobskabelse, og de bidrager i høj grad til både den lokale og regionale værdiskabelse. Figur 5.3 viser udviklingen i andelen af virksomheder med eksport fra 2017-22, mens figur 5.4 viser eksportvirksomhedernes fordeling på hovedsektorer i Herning Kommune og Region Midtjylland under ét.

Den første figur viser, at Herning Kommune gennem hele perioden har haft en højere andel af eksportvirksomheder end i resten af regionen og hele landet. Fra 2021 til 2022 er andelen vokset i Herning Kommune fra 21 til 22 pct.

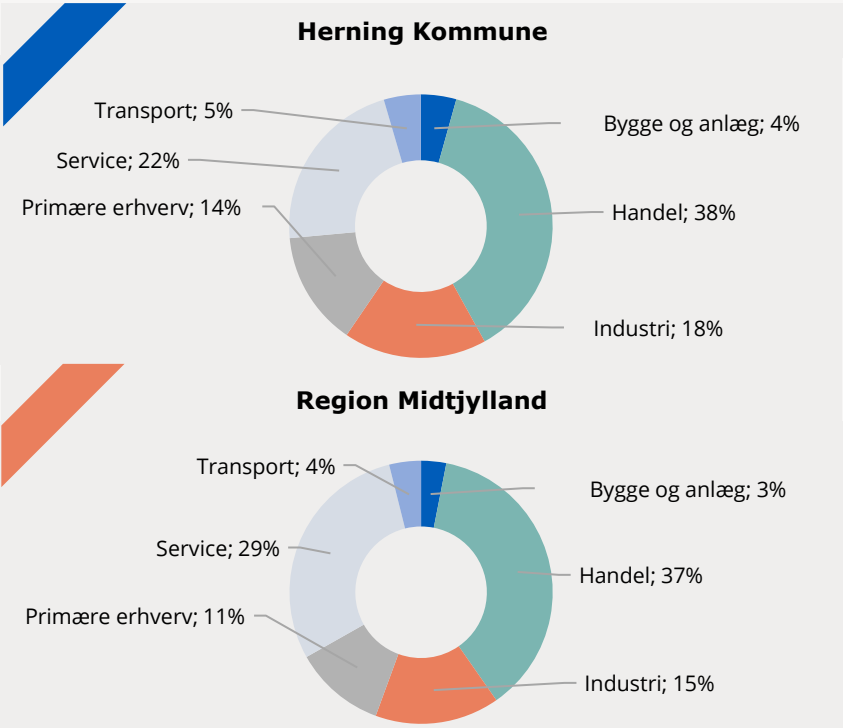
Samtidig viser figuren til højre, at Herning Kommune huser relativt mange eksportvirksomheder inden for de primære erhverv og industri samt få inden for serviceområdet, når der sammenlignes med Region Midtjylland som helhed.

Figur 5.3. Udviklingen i andelen af eksportvirksomheder, 2017-22

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Eksportvirksomheder er opgjort på arbejdssteder. Da virksomhedernes eksport blandt andet indeholder momsfrataget salg af varer og tjenester, er virksomheder inden for branchen energiforsyning udeladt. Baggrunden herfor er, at energibranchens salg typisk er momsfrataget, selvom det foregår i Danmark. Derfor har vi fra år valgt at udelade branchen fra opgørelsen for at få en mere retvisende opgørelse af eksportværdien.

Figur 5.4. Fordeling af eksportvirksomheder på sektorer, 2022

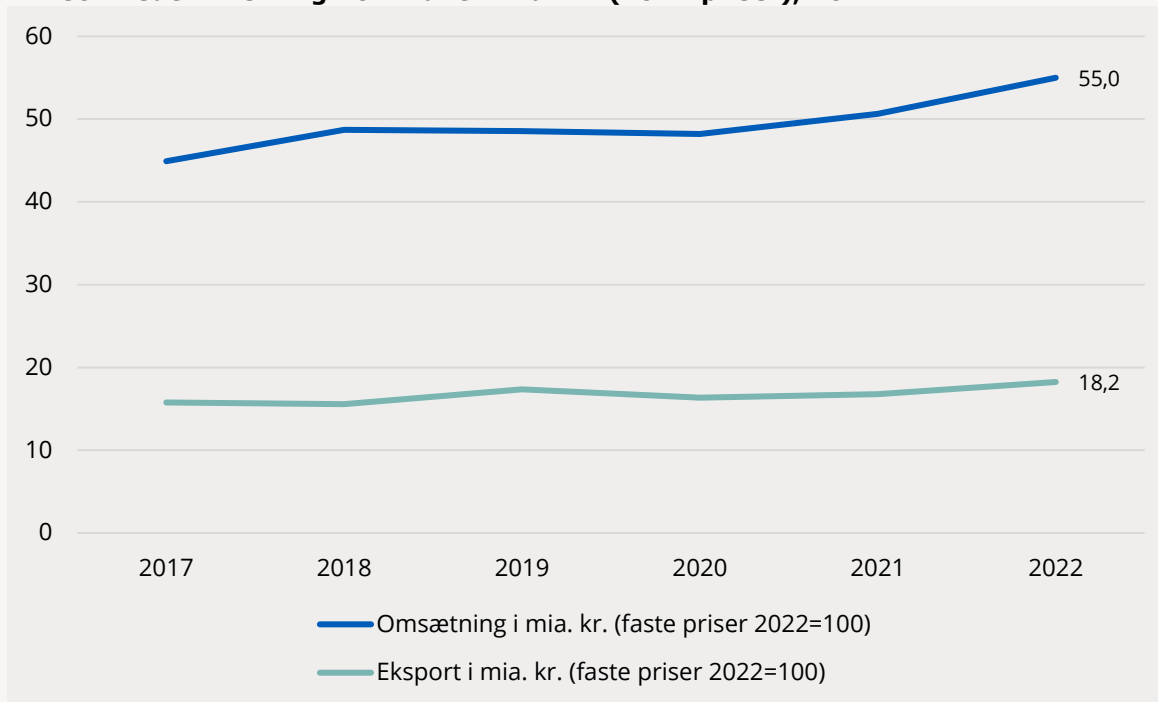
Mindre fremgang i eksporten

Mens analysen på forrige side gav et billede af, hvor mange virksomheder der eksporterer, giver figurene neden for et overblik over udviklingen i den samlede eksportværdi blandt virksomheder, der afsætter uden for landets grænser. Samtidig viser figur 5.5 også udviklingen i den samlede omsætning blandt virksomheder med eksport. Figur 5.6 sammenligner eksportens andel af omsætningen med andre kommuner, regionen som helhed og hele landet.

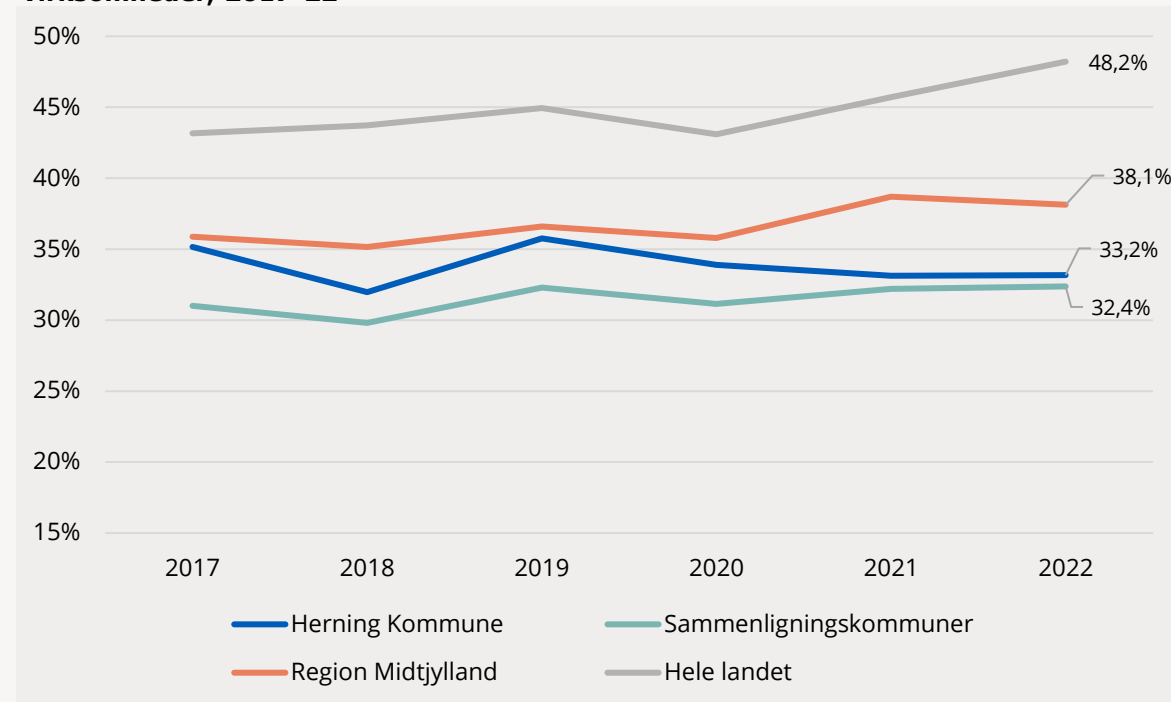
Det fremgår, at den samlede eksportværdi blandt Herning-virksomhederne er vokset 16 til 18 mia. kr. i perioden. Den samlede omsætning i eksportvirksomhederne er ligeledes vokset i perioden – fra 45 til 55 mia. kr.

Figuren til højre viser, at eksportens andel af den samlede omsætning fortsat er relativt lav, når der sammenlignes med resten af regionen og hele landet. Afstanden til regionsgennemsnittet er øget de seneste år, hvilket er udtryk for, at eksportværdien er vokset mindre end omsætningen i Herning-virksomhederne.

Figur 5.5. Udviklingen i samlet omsætning og eksport blandt eksporterende virksomheder i Herning Kommune i mia. kr. (2022-priser), 2017-22

Figur 5.6. Udviklingen i eksportens andel af omsætningen i eksporterende virksomheder, 2017-22

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik

Note: Eksporten er opgjort som virksomhedernes samlede salg fratrukket indenlandsk salg. Opgjort i faste priser (2022-priser). Eksportværdi og omsætning er opgjort på kommuneniveau på baggrund af arbejdsstedernes placering. Da virksomhedernes eksport blandt andet indeholder momsfritaget salg af varer og tjenester, er virksomheder inden for branchen energiforsyning udeladt. Baggrunden herfor er, at energibranchens salg typisk er momsfritaget, selvom det foregår i Danmark. Derfor har vi fra i år valgt at udelade branchen fra opgørelsen for at få en mere retvisende opgørelse af eksportværdien.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

6

Profilanalyse - Highlights

Dette afsnit indeholder nøglefigurer om den lokale og specialiserede vejledning af iværksættere og virksomheder i Region Midtjylland, herunder forskelle på tværs af kommuner i andelen af vejledte.

Afsnittet viser også hvor stor en andel af de vejledte, der ligger inden for vækstlaget i kommunerne.

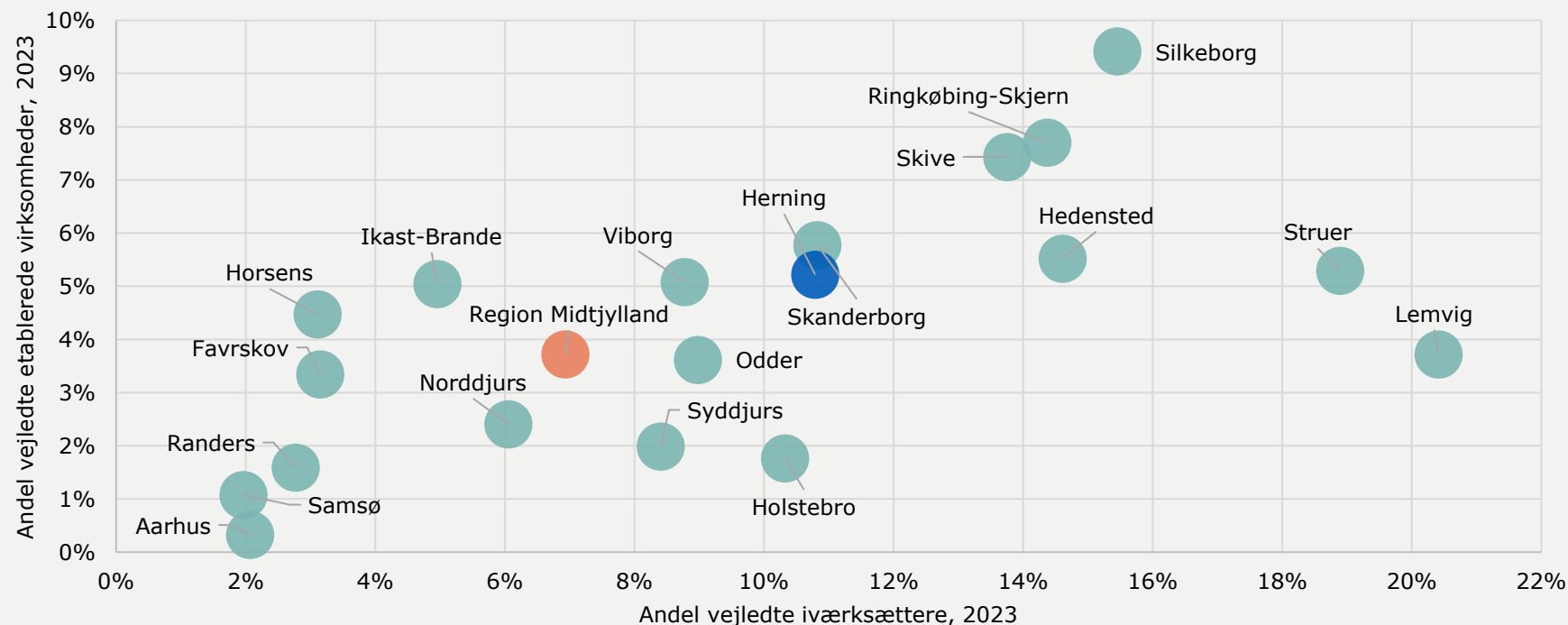
For en mere detaljeret analyse af de vejledtes profil, herunder årsværk, omsætning og eksport, henvises til profilanalyse 2024.

Sammenligning af vejledningsindsatsen i de midtjyske kommuner – lokal erhvervsservice

Figur 6.1 giver et overblik over, hvor stor en andel af virksomhederne – opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder – der har modtaget vejledning i den lokale erhvervsservice. Resultaterne er vist for alle midtjyske kommuner. Det skal understreges, at figuren alene fokuserer på virksomheder, der har modtaget individuel vejledning. Deltagelse i netværk, arrangementer, projekter, mv. er ikke omfattet af figuren.

Det fremgår, at andelen af vejlede iværksættere i Herning Kommune er på ca. 11 pct., hvilket er over niveauet for hele regionen på syv pct. Derudover viser figuren, at andelen af vejlede etablerede virksomheder i Herning Kommune ligeledes er højere end regionsgennemsnittet på ca. fire pct.

Figur 6.1. Andel virksomheder, der har modtaget lokal vejledning i 2023, opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik og data fra lokal erhvervsservice.

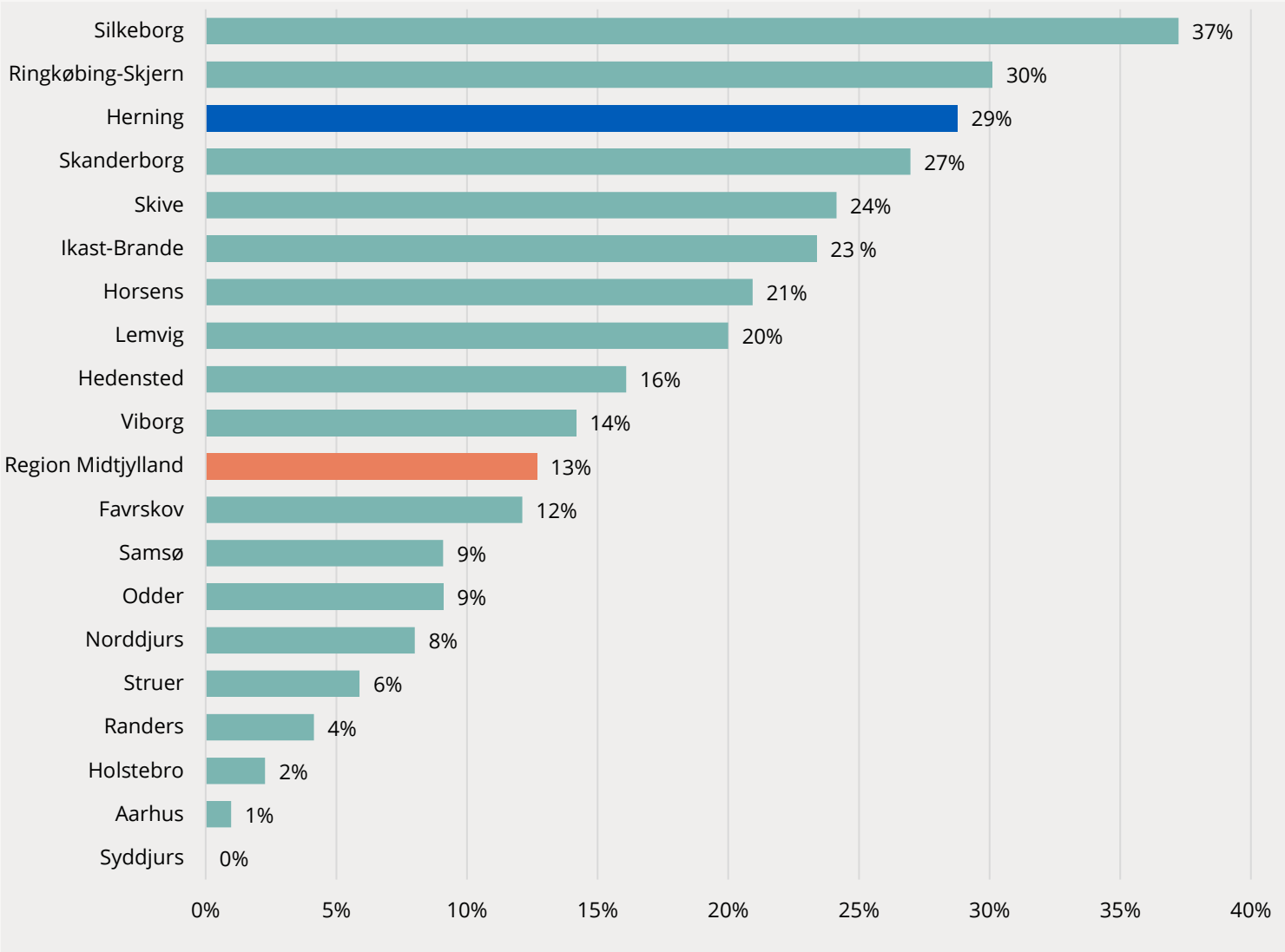
Andelen af vejlede iværksættere og etablerede virksomheder er lavere i dette års Profilanalyse end i tidligere års analyser.

Årsagen er, at Danmarks Statistik har ændret metoden til opgørelsen af aktive virksomheder i Danmark, hvilket har medført at flere virksomheder end tidligere betragtes som aktive virksomheder i de midtjyske kommuner.

Andelen af vejlede iværksættere og etablerede virksomheder i dette års rapport kan derfor ikke sammenlignes med andelen fra tidligere år.

Sammenligning af vejledningsindsatsen over for vækstlaget – lokal erhvervsservice

Figur 6.2. Andel af virksomheder i vækstlaget, der er vejledt i den lokale erhvervsservice, 2023

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik og data fra lokal erhvervsservice.
Note: Vækstlagsvirksomheder defineres som virksomheder, der i perioden fra 2020 til 2022 har haft en årlig gennemsnitlig vækst i årsværk på 20 procent og i slutåret havde mindst fem ansatte.

Figuren til venstre viser hvor stor en andel af virksomhederne i vækstlaget (se definition nederst på siden), der har modtaget lokal vejledning i hver af de midtjyske kommuner i 2023.

Det fremgår, at 29 pct. af vækstvirksomhederne i Herning Kommune modtog vejledning lokalt i 2023. Det er det tredje højeste niveau blandt de midtjyske kommuner og noget over regionsniveauet på 13 pct.

Som det fremgår, er der stor spredning på tværs af kommunerne.

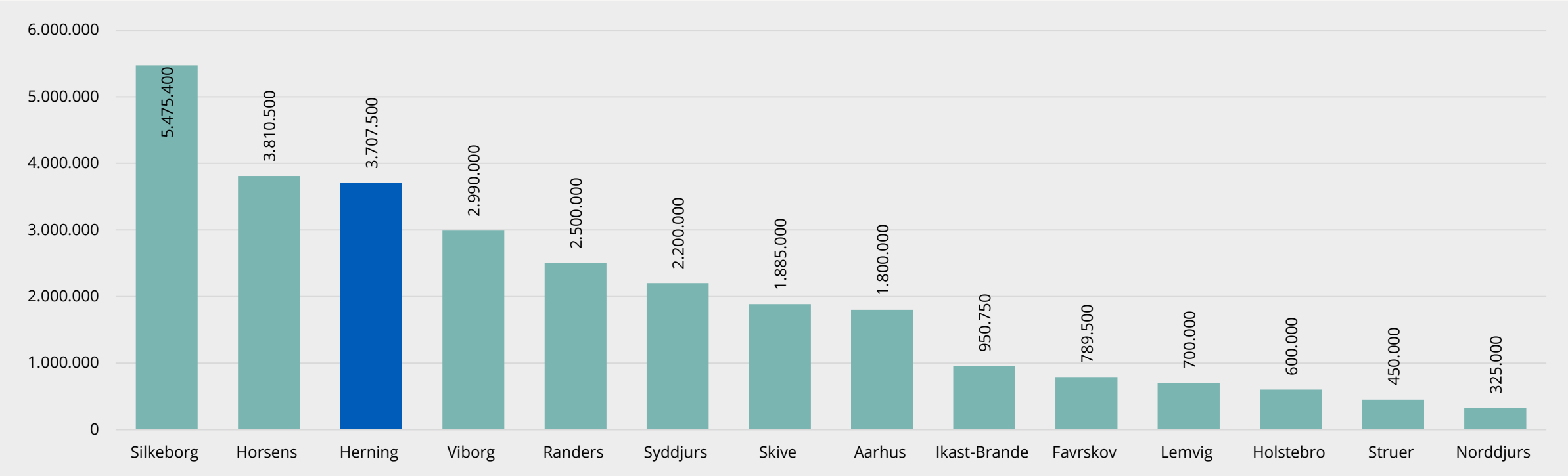
Kommunal bevilling til operatøren af lokal erhvervsservice, 2023

Omfanget af lokalt vejledte bør naturligvis ses i lyset af de ressourcer, som operatøren af lokal erhvervsservice har til rådighed til erhvervsservice. Det er op til den enkelte kommune at afgøre hvor mange midler, der skal afsættes til lokal erhvervsservice.

Figuren neden for viser størrelsen af bevillingen til den lokale erhvervsserviceoperatør, der i nogle kommuner er Erhvervshus Midtjylland, mens operatøren i andre kommuner er et lokalt erhvervsråd. Operatøren kan også være en enhed i forvaltningen.

Beløbene er oplyst af de enkelte kommuner og dækker i nogle kommuner primært over udgifter til vejledning af førstartere, iværksættere og virksomheder, mens de i andre kommuner også dækker over udgifter til bredere erhvervsfremmeprojekter. Beløbene er derfor ikke direkte sammenlignelige.

Figur 6.3. Kommunal bevilling (kr.) til operatør af lokal erhvervsservice, 2023

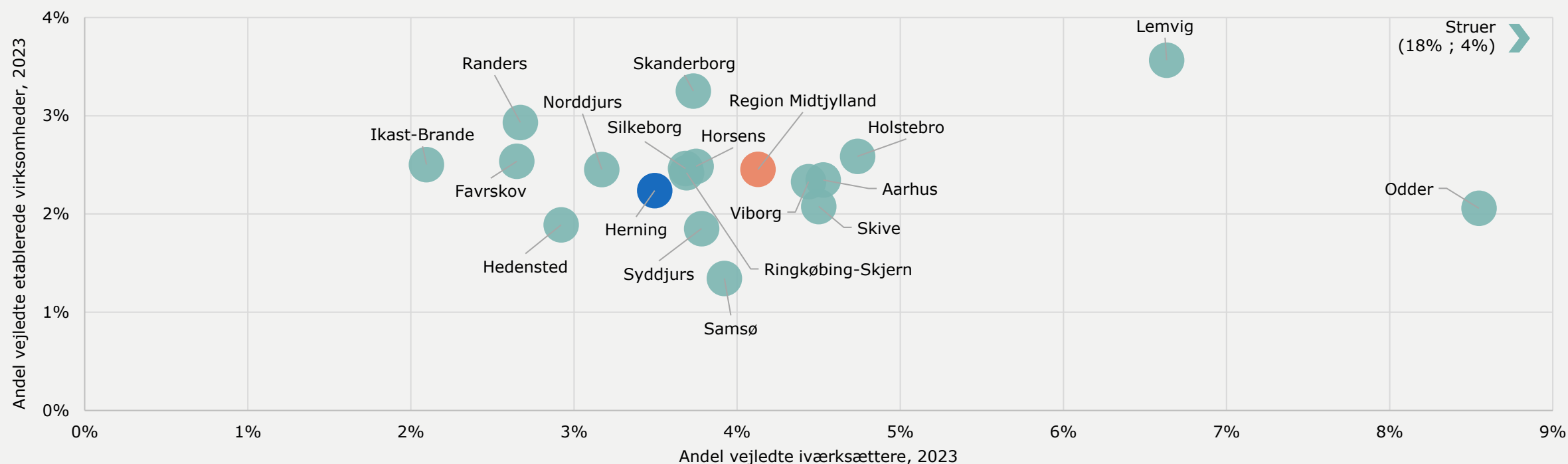
Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra lokal erhvervsservice.
Note: Der er ikke oplysninger om Hedensted, Horsens, Odder, Ringkøbing-Skjern, Samsø, Syddjurs og Skanderborg Kommuner.

Sammenligning af vejledningsindsatsen i de midtjyske kommuner – specialiseret erhvervsservice

Figuren neden for giver et overblik over, hvor stor en andel af virksomhederne – opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder – der har modtaget specialiseret vejledning i Erhvervshus Midtjylland. Resultaterne er vist for alle midtjyske kommuner. Det skal understreges, at figuren alene fokuserer på virksomheder, der har modtaget individuel sparring og vejledning. Virksomheder, der alene har deltaget i arrangementer og kollektive forløb, er ikke omfattet af figuren.

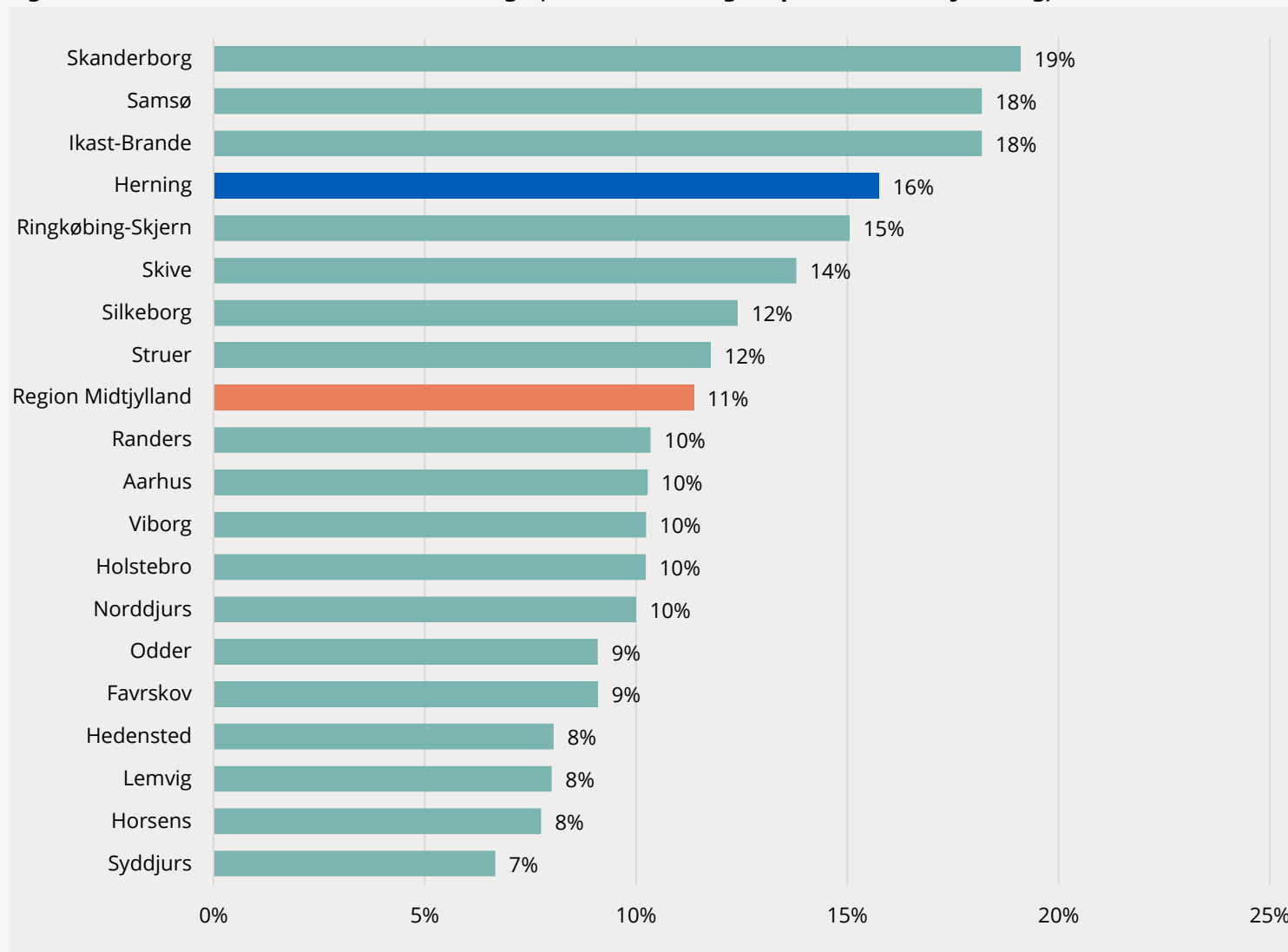
Det fremgår, at andelen af vejlede Herning-iværksættere på dette område er lidt lavere end niveauet for hele regionen. Andelen af vejlede etablerede virksomheder i Herning Kommune er på 2,3 pct., hvilket er en anelse under det regionale gennemsnit på 2,5 pct.

Figur 6.4. Andel virksomheder, der har modtaget specialiseret vejledning i 2023 opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder

Sammenligning af vejledningsindsatsen over for vækstlaget – specialiseret vejledning

Figur 6.5. Andel af virksomheder i vækstlaget, der har modtaget specialiseret vejledning, 2023

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik og data fra Erhvervshus Midtjylland.

Note: Vækstlagsvirksomheder defineres som virksomheder, der i perioden fra 2021 til 2023 har haft en årlig gennemsnitlig vækst i årsværk på 20 procent og i slutåret havde mindst fem ansatte.

Figuren til venstre viser hvor mange virksomheder i vækstlaget, der har modtaget specialiseret vejledning i Erhvervshus Midtjylland.

I Herning Kommune blev der i 2023 ydet specialiseret vejledning til 16 pct. af vækstlaget. Kun tre kommuner ligger på en højere andel. Til sammenligning er andelen for Region Midtjylland som hele 11 pct.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

Udgivet af Erhvervshus Midtjylland, august 2024.
Udarbejdet i samarbejde med IRIS Group.
Data-/talmateriale leveret af IRIS Group.